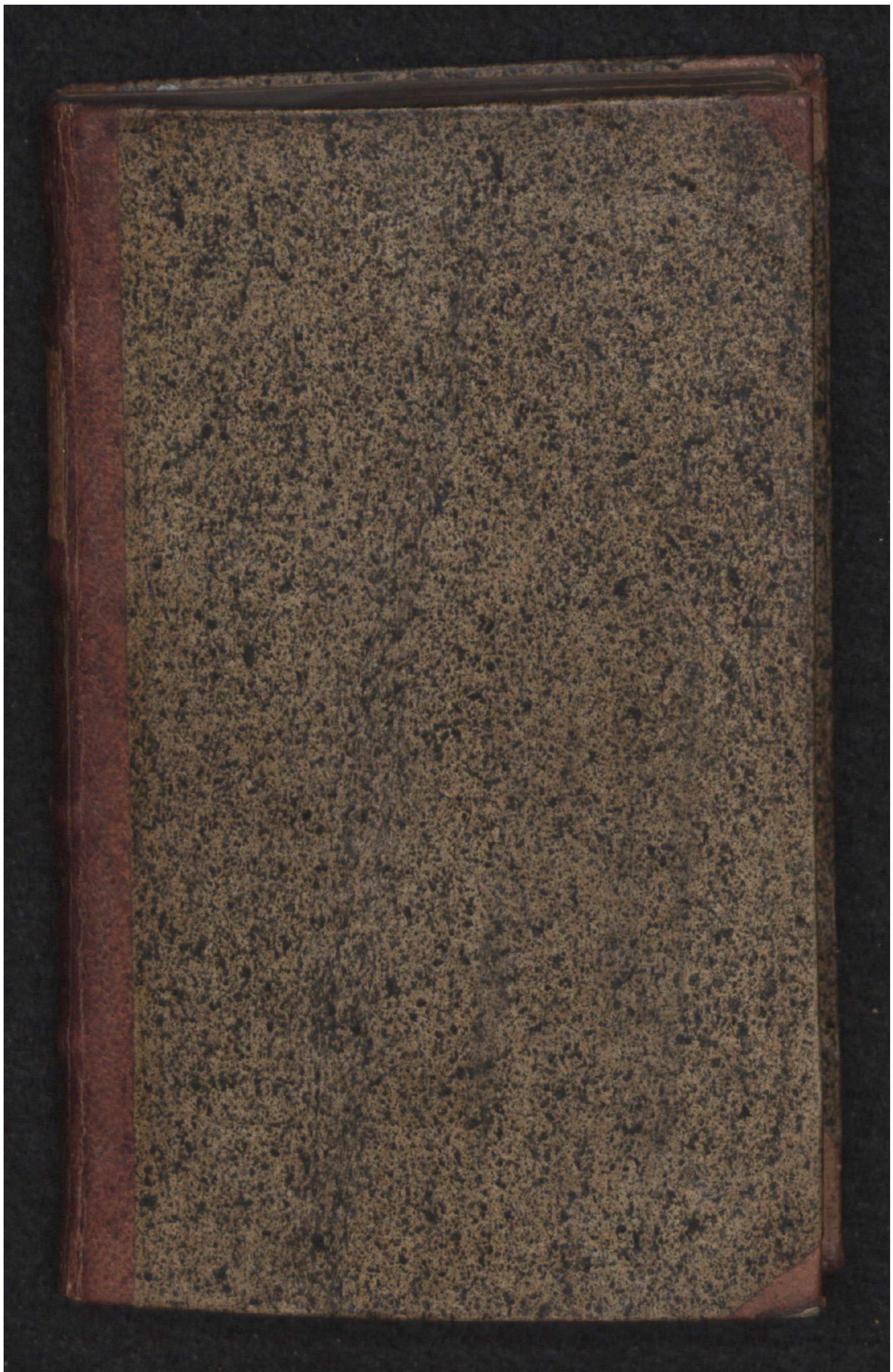

3411

Den XC. Dauids Psalme/ som kaldis

Mose Guds Mands Bøn/ Vdlagt oc Forklarit vdi en Ligpredicken/ i Hornslet Kircke paa vor HErris Himmelfarts Dag/ som vaar den 20. Maij, Anno 1596.

ved

Jens Gødissøn S. A.

Met en Kaart Beretning om Erlig Velbyrdig Jørgen Rosenkrantzis/ Danmarckis Rigis Regerendis Raads Herkomst/ Leffnit oc salige Endeligt aff Verden.

Micheas 2.

Gisører eder rede/ i maa her fra/
J skulle icke bliffue her.

Jørgen Rosenkrantzis
Fæderne.

Jørgen Rosenkrantzis Møderne.

Erlig Velbyrdig Frue/ Fru Dorethe Lange/ Erlige Velbyrdige/ salige Jørgen Rosenkrantzis til Rosenholm/ Effterleffuendis Husfrue/ min Gunstige Ven/

Naade oc Fred aff Gud / ved hans kiere Søn vor kiere Frelsere JEsum Christum.

DET er/ Fromme Fru Dorethe/ iblant mange Velgierninger Gud beuiser Menniskene her i Jorderige/ icke met de ringiste/ at hand giffuer Land oc Riger Vise oc Nanffnkundige Øffrigheds Personer/ icke allene huert Rige eller Land/ it Hoffuit som den øffuerste/ men oc met hannom andre vise oc forstandige Folck oc Fædre/ som met snil-

de Raad

de Raad oc høy Forstand nest Guds Forsiun kunde som den Christne Kirckis Fosterfædre/ aff en hellig Nidkierhed/ fremme GUds Lære oc ære blant Menniskene / Oc som rette Pillere hielpe til at bære hues Besuering oc Møde i Regeringen kand tilfalde / Oc kunde tiene Menigheden til god Disciplin / Fred oc Velfærd. Saadane Lius i Lande / oc duelige Øffrighed / ere all ære verd / oc bør at actis for en kaastelig Skenck oc stor Skat / ædelere end det beste Guld. Saa det vel kand sigis om dem det som Syrach sagde om Kong Josia met disse Ord: Josias er som en ædel Luct aff

Syrach 49.

 Apote-

Apotecken/hand er sød lige som
Hunnig i Munden/ oc som en
Strengeleeg hos Vijn. Naar
nu Gud forlener oss met saa-
dane Øffrighed/ haffue wi vel
orsag at tacke hannom oc bede
inderlig oc altid / at hand met
sin Aand oc bistand vilde vere
met dem i alle deris Anslag/
oc giffue dem Naade til at søge
met Tro/nest Guds ære/ Me-
nighedens gaffn oc beste. Eff-
yrach 10. terdi det aldelis staar i Guds
Haand / at det lyckis met en
Øffrigheds Person. Wi fin-
de vdi Kongernis Bøger/ at
der haffue 40. Konger regerit
blant Guds Folck / 21. i Juda
paa 480. Aars tid/ Oc 19. i
Israel ved 250. Aar / Oc aff
disse

disse 40. ere ickon faa som haff-
ue verit Gudfrycktige oc from-
me / iblant huilcke ere besyn-
derlig oc saa gaat som enlige /
Dauid / Josaphat / Ezechias /
Josias / Huilckit er en ynckelig
ting oc paaminder oss / at eff-
terdi fromme Offrighed pleye
at vere faa oc tynde / som alle
Chroniker vduise / wi da dis
troligere tacke Gud naar hand
giffuer dem som gode oc dueli-
ge ere / Paa det hand icke aff
vor wtacknemelighed skal for-
aarsagis at giffue oss Børn til Esai. 3.
Førster / det er / wforstandige
til Herrer / vdi nogen Offrig-
heds Bestilling.

Men naar wi icke forskylde
andit aff den retferdige Gud /

end at wi ere fromme Øffrig-
hed io icke lenger værde/ at wi
da ere fortenckte huer at klage
Thren. 3. offuer sin Synd/ oc tacke Gud
som haffuer en tid lang vnt oss
saadane sin Naadis oc æris
Redskaff / oc effter deris Aff-
gang / icke allene opreise dem
Monumenter oc Minde / effter
gammel Romerske vijs / eller
pryde deris Graffuer met Lijg-
skriffter / Men tale om deris
Naffn/ Dyd oc drifft/ met en
hæderlig oc tacknemelig amin-
delse/at Gud/hues Redskaff de
haffue verit / der ved kand æ-
ris/ andre der aff tillockis oc
opueckis i Dyd oc duelighed at
naa deris Maal / Oc den
affdødis Slect oc venner kun-
de trø-

de trøstis oc glædis der aff.

Blant slige fromme Øffrigheds Personer Gud giffuer oc tager / regnis met skæl / kiere Fru Dorethe/eders salige Hosbonde E. V. Jørgen Rosenkrantz som haffuer forfremmit aff sin høyeste formue Guds Ord oc ære / Haffuer ladit sig finde en tro Rigens Mand/ baade i Fred oc Feyde/inden oc vden Lands / huor hand viste at tiene sit Fæderne Rige / oc hielpe til menige mands beste/ hand haffuer oc verit sin gantske Slect oc Stamme de Rosenkrantzer (som langt offuer Mands minde haffuer verit mectig oc acte Adels Folck her vdi Rigit) til efftersaffn oc stor

 Loff.

Loff. Oc paa det sidste/ effter hand haffde fuldendt sit Løb/ efftterladit sig hos alle Stater/ it ærligt Naffn oc rycte / huil-ckit bliffuer hannom vissere / end Tusinde store Liggendefæ aff Guld/ Huor aff/ nest Gud/ E. V. haffuer en stor Trøst oc Husualelse i denne eders sorg/ Tht naar i tencke der paa / at i haffue hafft til Hosbonde saa-dan en act oc ypperlig Mand/ met huilcken i haffue leffuit it saa langt oc liffsaligt Ecteskaff/ huilcken haffuer oc effterlat sig oc sine it ærligt Naffn oc rycte/ kunde i nogenlunde lædske den sorrig der i føle aff hans Død oc Affgang. Her foruden er det Eder oc en Trøst / at den Gud

Syrach 42.

Gud som haffuer tagit Eders Herre oc Hoffuit fra eder/ vil icke lade eder plat Verieløs/ men siger til eder aff Prophe- Esai. 54.
ten: Den dig haffuer skabt/ hand er din Mand/ HER-RE Zebaoth kaldis hand/ oc din Igenløsere den Hellige i Israel som kaldis Gud offuer all Verden. Her hos er det Eder oc en Trøst oc Glæde/ at Eders kiere oc salige Hosbonde haffuer ladit effter sig en Søn/ som kand bliffue nest Guds hielp/ hannom lig/ oc sit Fæderne Rige nyttig. Thi dette gaffn haffuer nogen der Syrach 30.
aff/ at hand tucter sit Barn/ at naar hans Fader døer/ da er det lige som hand vaare icke

død/

død/ fordi hand lod ſin lige eff-
ter ſig/ ſom Syrach ſiger/ oc
effter hannom en aff de gamle
hryſoſt. Lærere i ſamme Mening ſi-
ger: Effter Menniſkene ere
bleffne Dødelige/ haffue de vdi
Døden denne Trøſt/ at de la-
de Børn effter ſig. Huilckit
er it Billede oc Vidniſbyrd
om Legomens Opſtandelſe.
Oc offuer alt ſaadant ſkal det
vere eders høyeſte Trøſt/ at i
vide eders Hoſbondis oc Her-
ris Siel at vere indbunden i
de Leffuendis knippe hos HEr-
Sam: 25. ren ſin Gud/ ſaa i kunde faſt
tro oc ſige met eders Frelſere/
oh. 16. Jeg ſkal ſee hannom igien/ oc
mit Hierte ſkal glæde ſig/ oc
ingen ſkal tage min glæde fra
mig. Saa

Saa haffuer ieg oc kiere Fru Dorethe/ efftter eders anfordring oc andre deris venlige Begiering/ Eder til ydermere trøst ladit ved Prenten vdgaa denne ringe oc enfoldige Ligpredicken/ som skede vdi eders kiere oc salige Hosbondis Begraffuelse/ efftterdi ieg icke formaa at giøre hannom for mange beuiste Velgierninger/ anden ære oc Tieniste. Bedendis derfaare ydmygelig/ at eders Fromhed vilde tage denne min ringe Tieniste til tacke/ Hues ieg nogen tid kand giøre som Eder eller Eders kand vere til ære/ vil ieg altid findis Eders villige Tienere oc tro Ven/ Oc vil her met haffue

Eder

Eder oc Eders kiere Børn/ Suogre oc alle gode Venner til Liff oc Siel Gud euindelige befalede. Aff Aarhus *S. Catharinæ* Jomfruis oc *Martyris* Dag/ *Anno* 1596.

Eders villige Tienere

Jens Gødissøn.

Den hellige Mose Guds Mands Bøn som regnes for den XC. Dauids Psalme/ liuder saa.

v. 2. usq ad finem.

HERRE Gud/ du est vor Tilfluct/ stedse oc altid.

Du est Gud fra Euighed til Euighed/ før end Biergene bleffue/ oc Jorden/ oc Verden bleffue skabte.

Du som lader Menniskene dø/ oc siger: Kommer igien Menniskens Børn.

Fordi at tusinde Aar ere for dig/ som den dag der fremgick i gaar/ oc som en Natteuæct.

Du lader dem henfare som en Strøm/ Oc de ere som en

A Søffn/

Søffn / lige som Græss der dog snart visner.

Det som blomstris Aarle / oc visner snart / oc bliffuer affhuggit om Afftenen oc tørris.

Det giør din Vrede / at wi saa forgaa / oc din Grumhed / at wi skulle saa hastelige bort.

Thi du setter vore Misgierninger for dig / vore wkiende Synder i Liusit for dit Ansict.

Derfaare fare alle vore dage bort ved din Vrede / wi fortære vore Aar / lige som en Snack.

Vort Liff varer Halffierdesinds tiue Aar / naar det kommer høyt / da ere de Firesindstiue Aar / oc naar det haffuer verit kaasteligt / da haffuer det

veret

verit Møye oc Arbeyde / Thi
det far ſnart bort / lige ſom wi
fløye der fra.

Huo troer det / at du eſt ſaa
ſaare vred? Oc huo frycter for
ſaadan din Grumhed?

Lær oſſ at betencke / at wi
ſkulle dø / at wi mue bliffue for-
ſtandige.

HERRE vend dig dog
igen til oſſ / oc ver dine Tiene-
re Naadig.

Opfylt oſſ Aarle met din
Naade / ſaa ville wi priſe dig /
oc vere glade i alle vore dage.

Glæd oſſ nu igen / effter at
du plager oſſ ſaa lenge / effter
at wi lide ſaa lenge wlycke.

Bethee dine Tienere din gier-
ning / oc din ære deris Børn.

O HERRE vor Gud ver oss venlig / oc forfremme vore Henders Gierning hoss oss: Ja hand forfremme vore Henders Gierning.

Elskelige frome Christne / vdi all vort Liffs tid / oc synderlig mod Døden skulle wi tencke paa det Bud Kong Ezechias fick fra Gud ved Esaiam Prophete / som saa lyd-
Esai. 38. de: Skick dit Hus thi du skalt dø / oc icke leffue. Huilcket Guds Bud recker til alle Menniske / efftersi det
Ebr. 9. er skickit de skulle alle engong dø.

Huorledis wi ræt kunde skicke dette vort Hus / viser Paulus der
Ebr. 13. hand siger: Wi haffue her ingen bliffuende stad / men wi søge effter den tilkommende. Eller oc som hand
Phil. 3. siger en anden sted: Wi forglemme det som er til bage / oc recke oss til

til det som er faare. Huilcke Ord
oss paaminde / at der som wi ret-
telige ville skicke vort Hus før end
wi dø/ da skulle wi først skille oss aff
met hues som hør til denne Ver-
den / paa det vore Hierter icke be-
ladis i Døden met nogen timelig
tancke. Dernest staa met aluore ef-
ter det Hus / som icke er giort met
Hender/ men er euigt i Himmelen/ 2: Cor: 5.
oc haffuer mange bolige/ som Chri-
stus siger/ Oc stadige tro / at naar Ioha. 14.
wi aff denne Verden / som aff it
Lyehus / bliffue ved Døden vdsag-
de/ wi da kunde sige met Dauid, Jeg Psal. 27.
troer alligeuel/ at ieg skal see HEr-
rens gode i de leffuendis Land.

Saa at beskicke vort Hus paa-
mindis wi vdi denne salige Herris
saa vel som andre Christne deris
Ligfærd / vdi huilcken wi først lære
at kiende vort metfødde Dødelige
vilkaar / oc acte paa / lige som den
Døde talede til oss : J gaar vaar Syr. 38.
 det

det hos mig / i dag er det hos dig.
Thi saa offte wi see eller høre nogen dø / skulle wi tencke oss læsis en Steffning for som liuder / at wi skulle her fra / oc giøre Regenskaff. Skamme maa wi oss da / at wi staa ilde met vort Regenskaff. Dernest paamindis wi oc at giøre Regenskaff for vor Tro / som Petrus tal / Thi i det wi ærlige bestede vore Døde til Jorden / lade wi paakiende at wi tro oc vente Legomens Opstandelse / oc Liff effter dette Liff / det er / det euige effter dette timelige Liff.

Syr. 42.

Her foruden er Døden oss en Penitentzis Predicken / som raader oss / at wi lade aff det onde / oc giøre gaat / efftterdi alle Mennisker skulle aabenbaris for Christi Domstol / oc huer skal faa som hand haffuer handlit i Legomens Leffnit / huad heller det er gaat eller ont.

Psal 37. Esa. 1. 2 Cor. 5.

Derfor er det oss høyelige fornøden /

nøden / at wi giøre kundskaff met
Døden vdi vor Velmact / oc tencke
stedse paa de Ord S. Jacob siger / Iaco. 5.
See Dommeren er for Dørren. Luc. 12.
Thi salige ere de Sueñe / som Her-
ren finder vogne naar hand kom-
mer.

Naar wi saa tencke at dette Le-
gomis Jordiske Hus skal snart fal- 2 Cor. 5.
de ved Døden / oc wi forlengis hier-
telig effter det Hus huilcket er euigt
i Himmelen / oc vdi en idelig Peni-
tentz met god conscientz, altid ere
offuerbødige oc færdige at betale na-
turens Gield / det er at dø / da sigis
wi ret at skicke her vort Hus / at wi
siden kunde bliffue vdi HErrens
Hus altid oc euindelig. Psalm. 23.

Oc effterdi det er en god oc gam-
mel viis offuer alt Rigit / vdi saa-
dane oc andre Ligfærd at tale baa-
de om den Affgangnis Leffnit oc
Endeligt / Dißligist dennom som
igen leffue oc tilstede ere / til Amin-

delse oc Trøst/ nogit fremsette oc forklare aff den Hellige Scrifft/ vil ieg aff den Naade Gud giffuer.

Først kaartelig oc enfoldelig forklare den oplæsde Text/ som kaldis iblant Dauids Psalmer Mose Guds Mands Bøn.

Dernest tale noglt om Salige Jørgen Rosenkrantzis Byrd/ Leffnit oc Endeligt. Huor om hand oc selff begerede icke først vdi Predicken/ som ellers offte brugeligt er/ Men effter Textens forklaring at maatte talis. Gud giffue oss her aff at lære hellige at Leffue oc salige at dø.

Om den Første Part aff denne Predicken.

HVad deñe hellige Text som kaldis Mose Guds Mands Bøn/ oc regnis for den 90. Dauids Psalme anlanger/ haffuer ieg tagit mig

mig den for nest Guds Aand/ at ville kaartelige forklare offuer denne Salige Herris Jørgen Rosenkrantzis Lig/ aff den orsag/ at hand holt megit aff denne Bøn / oc fast it halfft Aar førend Gud kallede hannom/ pleyede daglige til Maaltid / Middag oc Afften effter Gratias at læse tu Vers der aff met Doctor Luthers Forklaring/ for sig oc sine. Thi hand forstod at indeholdis vdi samme Bøn en kaart Summa paa it Menniskis Leffnit / oc en ret kaanst salig at dø. Huor til hand her met dis bedre vilde ruste oc berede sig / efftersi hand fant stor Skrøbelighed oc den visse Død at vere i Dørren.

Oc i det Moses som neffnis i titelen met Tilnaffn Guds Mand/ for det Embedis skyld hañom vaar betroit aff Gud/ kalder denne Text eller Psalme en Bøn/ vil hand vise Raad oc remedie imod Døden/som

 icke

icke allene staar her vdi / at mand idelige tencker paa Døden / som Hedninge oc Muncke mene / men at mand i Liff oc Død beder Gud / troer oc haaber Synders Forladelse oc for Christi Død det euige Liff.

Saa er Summa oc Mening paa denne Mose Bøn / at Guds Aand der vdi viser oss vort Liffuis Vselhed oc kaarthed / oc der hos Guds Vrede imod Synden at vere sag til saadan Siuge. Huorimod hand raader til at søge Guds Naade oc Hielp / oc tro stadelig at Gud er vor Tilflucte stedse oc altid / oc en HErre som kand rædde aff Døden. Beder der hos Gud ville lære hannom at forstaa saadant / opfylde hannom met Naade / Fred oc Glæde i den HelligAand / forfremme hans Henders Gierning / at hans Arbeyd skulde icke vere forgæffuis vdi HErren. Oc lader 1.Cor.15. det sig saa see / at Moses skulde haffue tagit

ue tagit Orsag at dicte denne Bøn/ aff den Genuordighed oc nød Guds Folck leed / for deris Wlydigheds skyld vdi Orcken. Saa denne Bøn skulde vere dennom en Amindelse oc Vnderuisning som skulde lære dennom at skønne paa deris Vselhed / oc paa GVds Vrede imod Synden / oc at staa effter GVds Naade/oc Synders Forladelse for den tilkommendis Messiæ skyld.

Saa ville wi da aff denne hellige oc dyre Guds Mands Mose Bøn/ som indeholder 17. Vers kaarteli-ge forgiffue fire stycke.

Først/ førend hand taler nogit om dette Liffuis Genuordighed oc kaarthed/paa det ingen der offuer skal mistrøste/viser hand at Gud er mectig oc euig oc alle deris Tilfluct oc Skiold som fly til hannom.

For det Andit klager hand at dette vort Liff er kaart oc ont/ oc nogit

nogit nær en daglig Død. Ligner derfor det ved en Natteuæct / ved en Strøm / ved en Søffn / oc ved Græs som snart visner.

For det Tredie viser hand huad det volder at dette vort Liff er saa kaart oc ont/ oc setter sag der til at vere Guds Vrede som gaar oss offuer for Syndens skyld / som wi baade hemmelig oc aabenbarlig bedriffue.

For det sidste beder hand Gud at saadane dette Liffuis vsle vilkaar maatte tiene oc hielpe hannom oc andre der til at de kunde bliffue forstandige/ oc vijslige baade rette sig i Leffnit / oc berede sig til Døden.

Om det Første.

HERRE Gud/ du est vor Tilfluct/ stedse oc altid.

Du

Du est Gud fra Euighed til Euighed / førend Biergene bleffue/ oc Jorden / oc Verden bleffue skabte.

Førend Moses griber til at tale om vort Liffuis Vselhed oc kaartshed / setter hand først oc for allting en rijg Trøst / met huilcken hand styrcker sig oc alle Guds Børn / at de icke mistrøste vdi dette Liffuis Genuordighed/ effterdi Gud er deris Tilfluct. Oc vise oss dise tuende Vers at Gud som er vor Tilfluct / er mectig oc euig / huilcket oc Scrifften andre steder klarlige vidner/ som i disse Sprock.

Deut.3. Huor er en Gud i Himmelen oc paa Jorden / som kand giøre effter dine Gierninger oc din mact.

Deut. 32. See i nu at ieg er allene / oc der er ingen Gud vden ieg. Jeg vil oprecke min Haand i Himmelen /

melen/ oc vil sige: Jeg leffuer E-
Psal: 135. uindelig.
Psalm. 135. Jeg veed at HErren
er stor / oc vor HErre for alle Gu
der: Hand giør alt det hand vil i
Himmelen oc paa Jorden/ oc i Haff-
Esa: 43 uit/ oc i alle Dybene.
Esai. 43. For mig er ingen Gud
giort/ oc effter mig skal ingen vere.
Jeg ieg er HErren/ oc der er ingen
Frelsere vden mig.
Disse oc deris lige Sprock aff
Scrifften vise oc vidne at Gud er
mectig oc euig / Oc i det hand er
euig / da er hand ocsaa wdødelig /
vijs oc selffmectig/ som trenger til
intet Creatur / oc ey er som Crea-
turene Forkrenckelse eller nogen for-
Psal.91. fengelighed vndergiffuen. Saa wi
maa vden falsk oc fare holde denne
Gud for vor Tilflucht / oc tro at oss
skal intet ont vederfaris / oc ingen
Psal. 62. Plage komme nær vor Bolig / oc
ey nogit fald at styrte oss om i huor
stort det er. Naar

Naar wi dette tro/ faa wi mod/ naar vore Fiender Aandelige eller Legomlige legge sig imod oss/ oc kunde sige met Dauid: Min Siel bijer allene effter Gud/ thi hand er mit Haab/ hand er min Trøst/ min Hielp oc min Beskermelse/ at ieg icke skal falde. Min Salighed er hos Gud/ min ære/ min Styrckis Klippe/ min Tilflucet er til Gud. Haaber paa hannom altid/ kiere Folck. Vdi huilcke Ord Dauid kiender denne Gud allene oc altid for sit Haab oc Hielp. Oc aff sit Exempel raader oss alle til at haabe oc tro paa hannom/ som hand oc siger en anden sted/ at denne HErre er vor Skiold/ oc den hellige i Israeler vor Konge. Psal: 62. Psal. 99.

Met denne Guds Tilflucet styrckede Josaphat Juda Konge sig/ der hand vor stedt i Fiendis nød/ bad oc sagde: HErre der er ingen Krafft i oss imod denne store Hob/ 2. Chron 20.

Wi

Wi vide icke huad wi skulle giøre / men vore Øyen see effter dig.

I lige maade holt oc Ezechias Konge Gud for sin Tilfluct / der
2. Chron. 32. hand met sit Folck aff de Assyrier haardelige vaar belagt / oc sagde til sine: Verer ved god Trøst oc frycter icke for Kongen aff Assyrien / ey heller for all den Hob som er met hannom: Thi der er en større met oss end met hannom. Met hannom er en Kiødelig Arm / Men HERren vor Gud er met oss. Det
Psal. 20. samme bekiender oc Dauid: Hine forlade sig paa Vogne oc Heste / men wi tencke paa HERrens vor
Psal. 93. Guds Naffn. Item / Bølgerne i Haffuit (det er de mectige i Verden) ere store oc bruse græselige / Men HERREN er end større i Høyheden.

Naar wi saa holde denne mectige oc euige Gud for vor Tilfluct /
Pro. 18. da haffue wi it fast Slot at løbe til / huor

huor wi bliffue icke allene beskerme-
de/ men kunde oc der til traatze vore
Fiender oc sige: Kiere ruster eder oc Esai. 8.
giffuer dog fluct/ Besluter it Raad/
oc der bliffuer dog intet aff/ Thi her
er Immanuel / den store oc stercke Ierem. 32.
Gud/ den HErre Zebaoth/ stor aff
Raad/oc mectig aff Gierning/ En
Befestning i nøds tid / imod huil- Nah. 1.
cken icke Helffuedis Porte skal for-
maa sig/oc imod hues mact alle vo- Matt. 16.
re Fiender/ja all Verden actis som
en Taar der bliffuer igen i Span- Esai. 40.
den/ oc lige som it grand der bliff-
uer i Veyskaalen igen / ja som den
lille Tunge paa Vecten/ Oc som
en Draabe aff Morgendugg der Sap. 11.
falder.

Der som vore Fiender oc all
Verdens mact vurderis saa ringe/
at den lignis ved en Taar som leff-
nis i Spanden/ it grand som bliff-
uer i Veyskaalen/ en draabe Mor-
gendugg. Huorfor ville wi da fryc-

te / naar wi haffue denne Gud for
vor Tilfluct. O wi lidet Troende
Matt. 8. i huilcke Aanden er tit villig / men
Matt. 26. Kiødit er skrøbeligt/ huilcket wi her
aff mercke. It Menniske som lidet
kand vere i act oc mact / oc er ickun
Støff oc Aske/naar det er oss vred/
kand det giøre oss mistrøstige/oc spil-
de offte alt vort Mod/ Huilcket icke
skede/der som wi kunde som wi skul-
de/ forlade oss til at Gud er/ om wi
haffue en god sag/vor tilfluct/oc kun
de sige som Dauid sagde: Met dig
Sam. 21. kand ieg sønderknuse Krigsfolck/ oc
springe offuer Mure ved min Gud.

Denne sin Tilfluct til Gud /
vurderer Dauid mere oc mectigere
end Himmel oc Jord der hand si-
ger: Naar ieg ickun haffuer dig/ da
Psal. 73. skøtter ieg intet effter Himmel oc
Jord / Oc der som end mit Liff oc
Siel vansmectis / Saa est du dog
Gud altid mit Hiertis Trøst oc
deel. Derfor maa jo det euig vare
oc

oc vidne som Gud biuder oc loffuer hos Propheten: Vender eder til mig alle Verdens ende / saa skulle i bliffue salige. Thi jeg er Gud oc ingen anden. Esai. 45.

Her hos læris wi / at efftterdi Gud er allene vor Tilfluct i nød / hielpeløse oc beskemmede bliffue de da alle som søge anden Tilfluct end Gud, Thi alle Folckis Guder ere Affguder / Men HERren giorde Himmelen. Psal. 96.

Det fick Kong Ahasia Achabs Søn at finde / der hand forlod Gud oc holt Baal Zebub den Affgud i Ekron / for sin Tilfluct / oc vilde vide aff hannom / om hand skulde bliffue karsk aff sin Siuge eller icke / oc bleff der offuer til skamme oc døde. 2. Reg. 1.

Iulianus Keyser / den falske Christen / der hand vilde giffue sig i Krig imod Kongen aff Persen / oc kunde icke faa Suar aff sin Affgud / huor det skulde gaa hannom der vdi / aff Theodo.

 den

den Orsag at Babylæ Martyrs lijg
laa der nær hos Saa tuingde hand
nogle aff de Christne som vaare i
Antiochia (huilcke hand aff spaat
kallede Galilæer) til at flytte dette
Lijg / paa det hans Affgud kunde
faa Mund igen / oc giffue Suar.
Oc der de Christne nu ginge met
Liget / sunge de met høy Røst vdi
Keyserens Øre aff Dauids Psal-
me: Confundantur omnes qui
Psal. 97. adorant sculptilia & confidunt in
simulachris suis, Det er / Skam-
me maa de sig alle som tiene Bille-
de / oc rose sig aff Affguder.

For det sidste er her at mercke at
der som Gud er vor Tilfluct / da er
det oc forlaarit Arbeid at forlade
sig paa Menniske / Thi Menniske
ere dog intet / store Folck feile / oc de
Psal. 62. veie mindre end intet / saa mange
som de ere. Thi Menniskens Aand
skal bort / Oc hand skal bliffue til
Jord igen / da ere alle hans Anslag
fortab-

fortabte. Oc det ſom Ezechias ſag-
de om Kongen aff Aſſyrien (ſom 2. Chron. 22.
før er rørt) at met hannom er en
kiødelig Arm/ det kand ſigis om alle
Menniſke/ hues formue at hielpe/
naar oſſ for aluore trenger/ er ickon
Kiød oc lidit gaffnligt/ ſom daglig
forfarenhed viſer iblant Menniſke-
ne offte at ſke/ at huercken de ſuorne
eller de baarne holde faſt/ men feile
oc falde ſom en brøden Bue/ naar Syr. 22
mand trenger. Huorfor Gud ſiger Ierem. 17
den at vere forbandit ſom forlader
ſig paa Menniſkene/ oc holder Kiød
for ſin Arm. Oc ſandelig alle Men-
niſke at ſtole paa i nød/ ere lige ſom
en brøden Rørſtilck/ paa huilcken
om nogen helder ſig/ da ſtinger
hand hannom igennom Haanden/
ſom Rabſake Kong Senacheribs 2. Reg. 1
Skenck ſagde om Kongen aff Æ-
gypten.

Efterdi da huercken Affguder
eller Menniſke eller nogit Creatur

 kand

kand giøre oss den hielp / som Gud
formaa/er det oss raadeligt oc saligt
at wi holde hannom for vor Til-
fluct i all Genuordighed oc Mod-
gang oss kand ramme / Oc bestaa
2. Sam. 21. met Dauid/ Huor er en Gud vden
HErren? Oc huor er en hielp vden
vor Gud. Item/ met Esaia: HEr- Esai. 32.
ren er vor Dommere / HErren er
vor Mestere/ HErren er vor Kon-
ge/ hand hielper oss. Oc met Iere-
Ierem. 10. mia / HERren er en ret Gud / en
leffuende Gud/en euig Konge/huil-
cken ske Prijs oc ære i Euighed.

Om det Andit.

Du som lader Menniskene
dø / oc siger: Kommer igien i
Menniskens Børn.

Fordi at tusinde Aar ere for
dig / som den dag der fremgick
i gaar / oc som en Natteuæct.

Du

Du lader dem henfare som
en Strøm / Oc de ere som en
Søffn/lige som Græs/der dog
snart visner.

Det som blomstris Aarle/
oc visner snart/ oc bliffuer aff-
huggit om Afftenen oc tørris.

Her begynder nu Moses at kla-
ge offuer dette kaarte oc onde Liff
her er / oc siger Først at Gud lader
Menniskene dø/ eller som det Ord
liuder i Texten/lader dem knusis til
Puluer /lige som en støder eller knu-
ser vdi en Morter / Vrter til Mad
eller medicin, effter det gamle Guds
Ord som skede til Adam : Du est Gen. 3.
Jord/ oc skalt bliffue til Jord igien.
Dernest siger oc Gud her : Kom-
mer igien i Menniskens Børn / det
er / Lige som Menniskene dø dagli-
ge oc fare her fra / saa lader du an-
dre fødis / oc siger kommer igien i

Menniskens Børn. Det viser oss
Syr. 14. Syrach vdi en Lignelse der hand
siger: Lige som grøne Blad paa it
denligt Træ nogle falde aff / nogle
voxe igen/ Saa gaar det oc til met
Folck/ nogle dø/ nogle fødis igen.

Huor aff wi først mercke/ at baade vort Liff oc Død staar i GUds
Haand. Thi ingen leffuer for sig
Rom. 14. selff / Oc ingen døer for sig selff/
saa wi icke tørre tilscriffue enten
Lycke eller Skæffne/ Dieffuelen eller Menniske det oss timis / Saa
fremt wi holde fast met Gud / vdi
hues Haand wi ere som Leer i Pottemagerens Haand / oc hues Forsiun / dispenserer oc regerer alting.

Esai. 64. Det er imod dem som ville kaldis gode Christne/ oc blwis dog icke
ved met hine Manicheer/ at lade sig
høre/ at huad gaat dem vederfaris/
der tacke de Gud for / huad onde oc
wlycke dennom tilslais / der skylde
de Fænden oc hans Redskaff for.

Deris

Deris Facie er falsk / oc imod Scrifften / Thi alting kommer aff Gud / Lycke oc wlycke / Liff oc Død / Armod oc Rigdom. Lige som oc Job siger sig at haffue tagit aff HERrens Haand Gaat oc Ont. Met det onde forstaar hand den straff Synden forskylder / Thi ellers er Gud foruden all Ondskaff / retfærdig oc from. Saa viser Moses met dette ene Ord / Du / at Gud som haffuer verit førend Himmel oc Jord bleff / er den som baade lader Menniskene dø / oc skaffer det naar hand vil at Støffuen / det er Legomit / kommer til Jord igen / oc Aanden til den som hende gaff / oc samme Guddoms mact giffuer andre Liff oc Aande / oc siger : Kom̃er igen i Menniske / Thi aff hannom haffue wi alle vort Liff oc Aande / oc hand kaldis derfor met rette vdi Scrifften / Pater spirituum omnis carnis, Det er / alt Kiøds Aanders Gud

Syr. 11. Iob. 1. Deut. 23 Eccle. 12. Num. 16. 27. Hebr. 12.

Act. 17. Gud oc Fader / Thi hand giffuer
alleuegne huer mand Liff oc Aande.

Nu affmaler Moses dette vort
Liffuis ringe Vilkaar vdi de try eff-
terfølgende Vers / met fire Figu-
rer eller Lignelser / Oc først ligner
hand det ved en fremfaren Dag oc
Natteuæct / der hand siger: **Fordi
tusinde Aar ere for dig som den
Dag der fremgick i gaar / oc
som en Natteuæct** / Huor Mo-
ses viser oss vort Liffuis kaarthed /
oc giffuer tilkiende / at der som it
Meñiske end leffuede saa lenge som
Gen. 5. Mathusala, der leffuede hart ved tu-
sinde Aar / eller ti Mends minde /
som wi tale / huilckit mange skulle
mene at vere en stor fordeel / Saa
vidner dog Moses her / oc Petrus
2. Pet. 3. Apostel effter hannom / at disse tu-
sinde Aar vaare for Gud ickun at
regne / lige som en dag / ja det end
ringere er / som en Natteuæct / eller
tre Timers tid.

Aff Naturen er det it Menniske giffuit/ at det haffuer lyst til Liffuit/ oc vilde gierne holde hart oc lenge der ved / fordi wi ere skabte til Liffuit/ oc Døden er imod Naturen/ oc haffuer som en Tyran ved Synden effter Guds retfærdige Dom/ veldit sig ind paa oss / Saa det er en gammel Pact / du skalt dø. Saa alligeuel at Døden henger oss paa hals aff Moders Liff / staa wi dog effter lenge at leffue / saa den kand dø i dag / der i gaar trøstede sig end nu at leffue i fyretiue Aar. Oc naar nu it Menniske haffuer skønt lenge leffuit / oc siunis aff Aar oc Graahaar at vere vdleffuit / Der som det end leffue kunde vdi femten Mends minde / eller femten hundrede Aar / da ere alle disse hans Aar mod Euighed / som en Taar mod Haffuit / oc tusinde Aar mod en Natteuæct.

Syr. 14.

Syr. 18.

For det Andit ligner hand dette vort

vort Liff ved en Strøm oc siger:
Du lader dem henfare som en
Strøm. Thi lige som en Strøm
haffuer it hastigt fald / oc far snart
til sin sted / Eller oc som en stor
Platzregen der sunnis met sit vand-
løb at ville skiule Jorden / oc søger
dog snart Haffuit/eller sigis i Jor-
den. Saa gaar det oc it Menniske/
Gud lader det tit voxe i Verden
i Velde oc vellyst / saa det staar i
flor / bruser oc breder sig vd som en
Strøm / oc lader sig tycke i sin Lyc-
ke / at haffue Verden fat om alle
fire hiørner / men om sier oc stackit
der effter far det bort/oc som Vand
ved Døden sigis i Jorden. Huilckit
2.Sam: den vise Quinde aff Tekoa i sin
14. Supplicatz til Kong Dauid / der
hun vilde sly Absolon Fred/ bekien-
de met disse Ord: Wi dø visselig /
oc som Vand hen flyde i Jorden/
som mand icke opholder.

Saa maatte den rige Daare 1.Sam.25
Nabal / den rige Afflsmand hos Luc. 12.
Lucam / Balthasar Kong i Baby- Dan. 5.
lon / oc flere i deris feyerste flor / pløtz-
lig som en Strøm henfare / huilckit
gaar oc de ringe oc fattige offuer /
fordi de haffue alle enhaande ind-
gang til Liffuit / oc lige vdgang. Sap. 7.
Thi lige som Segelsten drager jern
til sig / saa drager oc Jorden met ti-
den vore Legome til sig / som paa-
kiender / at jo mere it Menniske æl-
dis / jo nærmere det bucker sig til
Jorden / lige som det vilde huiske til
Jorden oc sige: Vente mig / ieg
kommer snart til dig.

Her imod er det oss en Trøst / at
endog vore Legome som Vand fly-
de i Jorden / oc ved Synden ere
Døden oc Forkrenckelse vndergiff-
ne / saa bliffue de dog icke borte der
vdi. Thi saa siger HErren: Jeg Ezech.37
vil oplade eders Graffuer / oc ieg
vil vdtage eder mit Folck aff dem.

Olympiod. Her om giør en aff de gamle Lærere en smuck Lignelse / oc siger: Lige som en Leerkrucke der nogen haffuer øst fuld met Vand aff Brønden / gaar hannom sønder hos samme brønd imellom Henderne / saa Vandit spildis. Nu siunis dette Vand for hannom at vere spilt oc borte / oc er dog icke / fordi det sigis strax i Jorden der som det bleff spilt hos Brønden / oc søger det Vand igen i Brønden / at der som den der krucken brød oc Vandit spilte / vilde komme igen om nogle Timer der effter / da kunde hand øse oc faa det samme Vand hand spilte. J lige maade endog vore Legome som icke andit ere end nogle Leerkrucker (Thi lige som Leer er i Pottemagerens Haand / saa ere wi i Guds Haand) Jerem. 18. brydis ved Døden / oc sigis i Jorden saa Liffuit spildis / Saa bliffue de dog icke borte / men komme her for igen leffuende oc wforkrenckede.

Derfor

Derfaare sigis oc siungis vdi en gamel Lijgsang den Døde at tale til Jorden/ som til en / mand faar nogit at giemme: Tu depositum tege corpus &c. Det er/ Du Jord giem mig dette Legome / der kommer den det giorde / som icke skal glemme at kræffue det. Prudent:

For det Tredie lignis vort Liff ved en Søffn/ som der staar / De ere som en Søffn/ eller Drøm. Met denne Lignelse tal Moses om dette Liffuis Forfengelighed / lige som hand vdi forgangne Lignelser talede om Liffsens kaarthed / Thi huad kand vere mere forfengeligt end en Drøm/som kommer it Menniske paa i søffne/oc kand giøre hannom baade glad oc grædende/ Men naar hand opuaagner / er baade Drømmen / oc det hand drømde om/ forsuunden / oc neppelig mindis huad hand drømde. Huorfor Syrach siger: Huo som acter paa Syra. 34.

Drøm=

Drømme/ hand griber fat paa skyggen / oc vil tage fat paa Værit. Thi Drøm er icke andit end it billede foruden Værelse. Derfor ligner Job den Wgudelige i sin Velde ved en Drøm / oc siger: Lige som en
Iob. 20. Drøm forfaris / saa skal hand icke findis / oc lige som en Siun forsuinde om Natten.

Her hos er at mercke / at der som wi ville giøre it ret Facit paa dette vort Liff / maa wi bekiende at wi fortære mere end halffparten der aff ved Søffn / som en Doctor Medicinæ sagde engong om sig: Naar ieg bliffuer 60. Aar / da haffuer ieg neppelig leffuit 30. Aar / Thi Søffn som er Dødens Syster / skatter mig mere end halffdelen fra / aff det ieg skulde leffue. Oc wi fornemme met vor store skade / at dette Liff er megit forfengeligt oc flyctigt / Thi før end wi nogenlunde lære at leffue / da er det beste borte aff vort Leffnit.

nit. Sig mig kiere / huad er it Menniske før end det bliffuer 40. Aar ? en Gæck. Oc før end mand faar disse Aar / er det beste borte aff it Menniskis Leffnit. Luth.

For det Fierde lignis vort Liff ved Græss oc Blomster som snart visner. Thi saa siger Moses : **Det er lige som Græss/der dog snart visner / Det som blomstris Aarle oc visner snart/ oc bliffuer affhuggit om Afftenen oc tørris.**

Lige som her/ lignis oc dette Liff andre steder i Skrifften ved Græss/ iblant huilcke ere disse :

Wi skulle affhuggis lige som Græss / oc wi skulle visne som grøne Vrter. Psal. 37.

Jeg visner lige som Græss/ men du HErre bliffuer euindelig. Psal. 102.

Jt Menniske er i sit Leffnit lige som Græss/ hand blomstris som it Psal. 103.

Blomster paa Marcken/ Naar væ-
rit far der offuer / da er det icke len-
ger der / oc hendis sted kiender hen-
de icke mere.

Her om kalede oc Guds Aand
Esai. 40. til Propheten Esaiam : Predicke oc
sig/ Alt Kiød er Hø / oc all hendis
Godhed (eller herlighed) lige som
it Blomster paa marcken/ Høit tør-
ris/ Blomstret visner / Thi HEr-
rens Aand blæs der paa: Ja Folck it
er Hø/ Høit tørris/ Blomstret vis-
ner/ men vor Guds Ord bliffuer
euindelige. Oc er i dette Sprock
at mercke / paa det wi io icke skulde
glemme huor det vil gaa oss i vor
feierste flor oc Velmact / neffner
hand tøsser disse Ord: Høit visner/
Blomstret falder aff. Huilcke Ord
Apostelen Petrus effter Esaiam re-
1. Pet :1. peterer, oc viser/at lige som en Vrt
der haffuer/naar Solen rinder op/
alt hues Naturen haffuer giffuit
hende/ Dyd/ fryd/ luct / farffue oc
andit/

andit/ saa at icke Salomon i sin Herlighed vaar det lig/ Dog inden Afften kand baade Blad oc Blomster ligge ved Roden/ eller bliffue opædit/eller opruckt oc visne. Saa er it Menniske oc icke anderledis i all sin fore oc flor/ i all sin Glæde oc Glorie/ som saadant it Græss. Huilckit oc en aff de gamle Lærere viser met disse Ord: En Vrt som om Morgen er grøn oc skøn/ oc met sine Blomster forløster de Øyen som see der paa/ Men stackit der effter haffuer det myst all sin skønhed oc er vissen. Lige saa haffuer det sig met it Menniske/ det grønis i Barndom/ det blomstris i Vngdom/det styrckis i Mandom/ alligeuel før end det veed aff er Hoffuedit graat/ Ansictit rynckit/ Huden krompen/ oc den visse Død i dørren. Hieron:

Foruden disse Lignelser Moses her setter/ kand sanckis flere/ baade aff Guds Ord oc andre Skriffter/

 som

som lære oss ret at vurdere dette Liff/oc stunde effter det ewige/iblant huilcke ere disse faa:

Først vdi denne Psalme effter den gamle Grædske Translatz / lignis vort Leffnit ved en spindeluæff/ efftersdi det mest fortæris wnyttelig. Thi lige som en spindeluæff er megit skrøbelig / saa den brydis aff det mindste der rører ved / Oc lige som det lille Diur en Ederkop met stor omhu oc møye bereder denne Væff/ saa at hun der offuer vdsuer oc suecker sig selff/alligeuel hendis Arbeid lidet duer / oc ey lenge varer. Saa
Psal 39. giøre oc Menniske sig selff megen wro forgæffuis/ de samle oc vide icke huo det skal faa/ Oc alle deris gier-
Eccles. 1. ninger ere fulde aff møye/ at ingen kand vdsige det/Øyet seer sig aldrig mæt / &c.

Det lignis oc ved en Skygge mange steder i Scrifften. Dauid
1. Chron. 29. siger til Israels Menighed: Wort

Liff

Liff paa Jorden er som en Skygge/ oc her er ingen opholdelse.

Menniskene gaa frem lige som en Skygge / oc giøre dem megen wro. Psal. 39.

Mine Dage ere borte som en Skygge / oc visne som Græss. Psal. 102.

Er dog ey Meñiskit lige som intet/ hans tid far bort som en skygge. Psal. 144

Paa denne viis viste oc de lærde Hedninge at skatte dette Liff/ saa en aff dem meen det at vere formegit/ at ligne it Menniske ved en skygge/ oc allene kalder det vmbræ somnium, det er / Drøm om en Skygge/ saa intet kunde ringere eller forfengeligere sigis om it Menniske/ Thi endog en Skygge siunis at vere nogit naar hand følger it Legome/ Men Drøm om en Skygge / er jo aldelis intet som kand actis. Pindar.

Det lignis oc ved Støff i Psalmen : Hand tencker der paa/ wi ere Støff. Ved Røg lignis det oc i Psal. 103.

Psal. 102. Psalmen: Mine Dage ere forgangne som en Røg. Ved en Damp
Iaco. 4. hos Apostelen: Huad er eders Leffnit? det er en Damp som varer en liden tid/ men der effter forsuinder. Ved en Wæffueris Traad som vforuarende bryster mit i Arbeidit/
Esa. 38. ligner Ezechias Konge dette Liff.
Sap. 4. Det lignis oc i Visdoms Bog for den kaarthed dette Liff følger/ ved it Skib i Floden/ en Fuel i Luften/ en Pil aff en Bue/ effter huilcke mand finder ingen spor/ Oc ved en mand som ickun haffuer verit Gest en dag/ foruden megit mere som kaart oc forfengeligt er/ ved huilcke dette Liff lignis vdi Skrifften.

Her foruden ligner oc en aff de
Chrisost. gamle dette Liff ved en Comœdie eller Leeg. Thi lige som de der agêre eller leege it Fabel/ ere icke paa Leegen det de ere i dem selff/ men huer er oc actis effter den Person oc Larue hand bær/ vere sig en Konge

eller Første/en Bonde eller Betler/ Men naar Afftenen kommer oc Leegen haffuer ende/ saa huer legger sin Larue oc Ham fra sig/ da seer mand huo oc huad huer er. Lige maade er dette Liff intet andet end som it Theatrum eller plats/ paa huilckit huert Menniske vdi sin Vilkaar oc Lycke lader sig see/ som i en Ham der en haffuer paa som agêrer, aff huilcket ingen kand dømme huo oc huad hand er/ Men naar Afftenen kommer/oc hand ved Døden skal legge sin Ham aff oc møde for Dom/ saa faar mand at see huo hand er for Gud oc vdi Sandhed/ enten rig eller fattig / ære eller forsmædelse/ Liffuit eller Døden værd.

En lærd Theologus til Paris lignede it Menniske i sin formue ved en Bleire/ Thi lige som it Barn vdi slacteriet eller andre tider kand blæse en Bleire op oc legge der vdi smaa Stene/Erter eller andit saa- Gerson.

 dant/

dant / Oc naar Bleiren er saa op-
blæst / oc Barnit vil sla den hid oc
did met Haanden / da giffuer den
stor liud oc bulder aff sig / lige som
det vaare nogit / Men naar Barnit
nu met en Naals aadd rører ved
Bleiren / saa det indelucte vær kand
finde vdsluct / strax falder Bleiren /
oc alt det bulder faar en hastig ende:
I lige maade haffuer det sig met it
Menniske som i sit Leffnit bliffuer
opblæst / oc lader sig tycke enten aff
Vngdom / Rigdom / Mandom eller
andit / bruser oc brasker megit paa
sin vijs / Men naar Gud met sin
Naals aadd / det er / met sin ringiste
mact rører der ved / strax forsuin-
der oc falder met alle / dette Men-
niske baade i Mod oc Mact som
Dugg for den hede Sool.

Varro. En vijs Hedning lignede dette
Liff / eller it Menniske ved en Buble
der hand sagde Sprock vijs Homo
bulla, det er / It Menniske er som
en

en Buble/ thi lige som en Buble aff it Drobfald eller andit som rører Vandit/ kommer hastig oc falder igen: saa ere alle Menniske i deris Leffnit/ oc icke ligere.

Foruden disse Lignelser finde wi flere baade vdi Hellige oc Hedenske Skriffter/ som vise oss vort Liffuis kaarthed oc Elendighed/ aff huilcke wi alle paamindis ret at vurdere dette Liff/ icke mere eller bedre end det er. Wi bestaa vel i Sandhed/at dette Liff i sig selff er it ædelt oc gaat Guds Creatur/ men ved Synden føle wi/ at det er bleffuit som den sagde: Non vita sed calamitas, det er/ icke it Liff/ men en Elendighed/ Oc mue vel bekiende alle det samme Dauid klagede for sin tro Ven Jonathan Sauls Søn/ der hand sagde: Saa vist som HErren leffuer/da er der icke vden it Trin imellom mig oc Døden. Det Dauid der klagede paa den tid/ at Saul 1.Sam.20.

 Konge

Konge stod effter hans Liff/det maa wi oc men wi leffue bestaa/ at der jo er icke vden it Trin imellom oss oc Døden/ ihuor trygge wi leffue / oc mue derfor vel bekiende met samme
Psal. 39. Dauid: Mine Dage ere en Haand bret hos dig/ oc mit Liff er som intet for dig. En Haand bret eller fire Fingre er it stackit maal / dog er vort Leffnit end da steckere imod Euighed oc det salige Liff wi vente/at ligne. Huilckit wi vel kunde skønne der som wi icke saa megit ansaae dette Liff met kiødelige Øyen/ Oc skulde vel da tyckis/ at endog Adam vaar offuer Ni hundrede Aar i dette Liff / hand neppelig haffde verit her en Timis tid.

Saa haffue wi aff denne Part til Vnderuisning at lære / Først at ingen tør vente sig her it langt Liff/ efferdi vort Leffnit lignis aff Guds Aand ved det kaartiste oc forfengeligste vnder Solen kand næffnis /

som

som er Drøm/ Græff/ spindeluæff/ Skygge/ Støff/ Røg/ damp / fabel/ Buble paa Vandit eller andit saadant / men sige / Huorfor hoffmoder den arme Jord oc Aske sig/ oc tencke paa men wi leffue at giøre Kundskaff met Døden/ oc berede oss altid der til/ som vor Frelsere Christus menlige raadde i sine Predicken naar hand talede i Parabels viis/ enten om Døden/ eller Dommedag / lucte hand gierne sin Sermon met disse Ord: Waager thi i vide icke naar eders Herre skal komme/eller naar det er tid.

Syr. 10.

Matt. 24 25.

Luc. 12 21.

Derfor er det gaat at lyde viis Mands Raad som siger: Huad du giør/ da betenck enden/ saa giør du aldrig ilde. Thi lige som en god Skipper lader sig gierne findis bag i Skibet ved Roret / met huilcket hand regerer det gantske Skib/ oc fører det i Haffn. Saa regerer oc en forstandig Christen sit Leffnit aller-

Syr. 7.

allerbest / naar hand mest tencker paa Døden oc enden.

Dernest lære wi her / at efterdi dette Liff er kaart oc forfengeligt / at huad der metfølger oc Mennisker haffue Mod oc villie til / varer ickun en stackit stund / saa ingen kand lenge lide der paa / Thi Verden for-
1. Ioha. 2. gaar met hendis lyst / men huo som giør Guds villie / bliffuer i Euighed. Oc dette skulle wi vide / at it Menniske holder saa megit aff dette Liff / oc vil saa nødigt her fra / det volder mest disse obiecta oc Creatur / i huilcke Øyene oc Hiertit forlyste sig oc nødigt myste / en deel ocsaa volder det den store Vantro i Menniskene / som icke kunde forlade sig der til aff sig selff / at Gud haffuer beredt oss langt mere oc bedre i Himmelen / end wi her kunde lade.
Esai. 64. Ja det som fra Verdens begyndel-
1. Cor: 2. se icke er hørt met Øern / oc intet Øye haffuer seet. Men det gaar oss

som

som Salomon klager / at det døde-lige Menniskis Tancker ere tuilactige / oc vore Anslag ere farlige. Wi ere formegit siuge for dette Liff / skatte oc huad der i vancker dyrere oc høyre end det er værd / henge Hiertit der paa / oc forstaa oss icke mere i den maade end it wmyndigt Barn / fra huilcket mand icke faar it Eble for it stycke Guld / uden met Graad oc moduillie / det volder at Barnit forstaar sig icke at Guldit er mere oc langt bedre end mange Eble. Sap. 9.

For det sidste er her at acte / at endog Naturen giffuer oss det / at wi haffue villie til dette Liff / dog efterdi wi ere igenfødde / bør oss mere at lyde Aanden / som raader oss at søge det Liff som er her offuen til / huer Christus er. Oc sandelig det kunde hielpe mange Menniske til Salighed / der som de haffde saa stor lyst oc attraa effter det Aandelige Coloss. 3.

oc euige Liff som de haffde mod oc Villie til dette timelige. Huilckit en aff de gamle hiertelig ynskede at maatte ske / der hand sagde: O Gud giffue wi kunde vecke oc venne Folck til / oc wi met dennom veckis oc vennis at faa saadan lyst til det euige Liff / som wi her haffue til det timelige. Der som det skede / skulde vel mange faa S. Pouels sind / oc sige: Christus er mit Liff / oc det er mig en vinding at dø. Jeg haffuer lyst at skillis her fra / oc vere met Christo.

Phil. 1.

Om det Tredie.

Det giør din Vrede at wi saa forgaa / oc din Grumhed / at wi skulle saa hastelige bort. Thi du setter vore Misgierninger for dig / vore vkiende Synder i liusit for dit Ansict.

Her

Her viser Moses huad det volder/ at dette vort Liff er saa kaart oc forfengeligt/ oc luckis met Døden/ der hand siger: Det giør din Vrede/ huor hand viser sag til Døden/oc til all forgangne Genuordighed it Menniske vdstaar/ icke vdi Materien / ey heller vdi nogen defect oc feil paa den Naturlige Vedske oc verme i Menniskene er/ eller vdi en løff hændelse/ som Hedninge mene/men fordi Gud er bleffuen Menniskene vred / oc det icke vden sag / men for Syndens skyld. Huilcken Lærdom langt offuergaar all Fornufft/som paakiender/ at endog hine lærde Philosophi megit oc met stor forundring klage i deris Bøger / at it Menniske som er aff Naturen saa ædel it Guds Creatur/ er i sit Leffnit saa megen wro/ wselhed / oc paa det sidste Døden vndergiffuen / vide de dog huercken sag til saadant / ey heller giffue der

imod

imod/ vden kaalde Raad/ Men her visis oss at Synden er sag til saadant/ oc for Syndens skyld Guds Vrede / som volder oss huad wi lide. Huilcke tuende haarde Kaar oc Baand / som er Synden oc Guds Vrede/ wi Menniske ere frem for andre Creatur vndergiffne/ Thi at andre Creatur som Fæ/Fule/Fiske/ Græss oc Vrter dø oc omkomme/ det skeer aff Guds behagelige Villie / effter Naturens løb / vden nogen deris Synd oc Guds Vrede / Men naar it Menniske døer/da finder det met Døden oc anden Genuordighed/Synden oc Guds Vrede som følgis gierne sammen / Thi naar Samuittigheden føler Synden / kand den icke andit end slutte at Gud er vred / oc den som syndit haffuer at skulle dø / effterdi Døden er Syndsens Sold.

Luth.

Rom. 6.

Derfor skulle wi i all Genuordighed / som oss rammer oc paakommer

kommer i dette Liff/ sige met Mose: Det giør din Vrede at wi saa forgaa/ Guds Vrede følger stor macc. Blant Menniske gaar det til som Syrach siger: Naar der er megit aff Veden/ da bliffuer Ilden dis mere/ Oc naar Folck ere veldige/ da bliffuer vreden dis større. Vurderis nu it Menniskis vrede effter hans velde/ saa maa jo Guds vrede vere megit mectig / effterdi hand er den Veldigste i Himmelen oc paa Jorden / som Dauid Figurlig dog merckelig viser vdi en hans Tackepsalmer der hand siger: Jorden beffuede oc rørdis der hand vaar vred / Der gick røg aff hans Næse/ oc fortærendis Ild aff hans Mund. Hand er den eniste der kand føre dette Rim met ære: Jeg er allene/ oc der en ingen Gud vden ieg/ Jeg kand sla ihiel oc giffue Liff/ Jeg kand Saargiøre oc helbrede/ oc der kand ingen rædde aff min Haand. Thi denne HErre Ze-

Syr. 28.

2. Sam. 22.

Deut. 32.

re Zebaoth er ſaadan/ naar hand
Amos 9. rører it Land da ſmelter det/ at alle
Indbyggerne ſørge. Saa at alle
Creaturis vrede mod hans Vrede/
Mact oc Majeſtet er at regne ſom
Affner for Værit/ oc Straa for
den hede Ild.

Foruden denne Jammer/ at wi
for andre Creatur ere GVds vre-
de vndergiffne/ ſiger hand i dette
Vers/ at wi ere beladde met Syn-
den/ ſom volder det at Gud er vred.
**Thi du ſetter vore Miſgier-
ninger for dig/ vore ſvkiende
Synder i liuſit for dit Anſict.**
Her haffue wi den Kilde/ aff huil-
cken all Jam̄er/ Nød oc Død ſom oſſ
offuerhenger/ velder/ ſom er Syn-
den. Oc næffner hand icke alleniſte
her de Synder/ ſom huert Menni-
ſkis Samuittighed ere aabenbare-
de/ men oc lønlige Synder/ huilcke
it Menniſke ſelff enten aff ſkrøbe-
lighed/

lighed oc wfornufft / heldst i Vngdommen / icke acter for Synd / eller oc aff kiødelig Tryghed smycker oc skiuler det ilde er giort. Saadane vore wbekiende Synder setter Gud i Liusit for sit Ansict / Thi for hannom kand intet skiul eller skrømte gielde / som Dauid bestaar: Huort skal ieg gaa hen for din Aand? Oc huort skal ieg fly bort for dit Ansict? Far ieg til Himmelen da est du der / giør ieg min Seng i Helffuede / da est du der &c. Ja den som giorde Øyet skulde hand icke see? Hand er jo som en aff de gamle siger / totus oculus, det er / idel Øye / fordi at alting er for hannom blot oc wforborgit / Hans Øyen ere klarere end Solen / oc see alt det som Menniskene giøre / oc skuer ocsaa i de lønlige Vraaer. Huorfor hand i Euangelio kaldis en Fader som seer i løndom / oc siger til alle som giøre lønlige Skalckhed / som hans Bud Na-

Psal. 139

Psal. 94

Cyrill.

Syra. 23

Matth. 6

than sagde til Dauid der hand straf-
fede hans lønlige Horeri. Saa si-
ger HErren/ du giorde det lønlige/
men ieg vil giøre det agbenbare for
all Israel. Huor aff wi mercke at
huad wi vilde haffue skiult/ der ilde
lader/ det blotter Gud / oc fører til
Liusit / saa at naar wi mene at wi
haffue ingen skyld / saa acter dog
Guds Øye vort mindste feil / om
Rætten skal gielde / oc endog intet
Menniske kand vide huor tit hand
synder/ som Dauid bekiender /oc be-
der derfaare: Forlad mig min løn-
Psal. 19. lige brøst: saa er dog her foruden
den oprindelige Synd i oss/huilcken
er saa stor som Gud er selff der met
Synden fortørnis. Nu er Gud i
sin Maiestet saa stor / at huercken
Himmel eller Jord kand begribe
hannom. Huor aff wi skulle mer-
cke/ at icke allene vore Misgiernin-
ger der wi vide oc bestaa/men ocsaa
vore vbekiende Synder forskylde
huad

huad wi lide/ oc mue skrifftc i Peni-
tentz vijs met Dauid: Jeg haffuer Psalm. 51.
allene syndit mod dig / oc giort ilde
for dig. Item / ieg vil bære HEr- Mich. 7.
rens Vrede / fordi ieg haffuer syn-
dit mod hannom.

Huor aff wi paamindis at ingen
skal skylde Gud for nogen wrœt el-
ler Tyranni/ som den der vden sag
skulde vere Menniskene gram / oc
haffue lyst til at skade det Creatur/
der hand selff skabte/ Men heller be-
kiende at hand er rœtferdig/oc allis
Mund at tilstoppis / oc vere Gud Rom. 3.
skyldige/ Paa det hand skal beholde
rœt i sine Ord/oc bliffue reen/naar Psalm. 51.
hand bliffuer dømt. Derfaare vnd-
skylder Propheten Gud / oc siger Esai. 56.
ret: Eders Wdyd skil eder oc eders
Gud fra huer andre.

Derfaare fare alle vore
Dage bort ved din Vrede/ wi
fortœre vore Aar lige som en
Snack.

Her haffuer Moses igien i sinde dette vort Leffnits vilkaar/ oc siger/ det far bort / huor met hand viser/ at dette Liff icke vender oss Ansictit som det vilde komme oc lenge bliff-ue/ men vender oss Ryggen/ effter-di det snart flyer oc far bort vden all opholdelse. Huilckit hand oc yder-mere viser / i det hand siger oss at fortære vore Aar som en Snack. Thi en Snack saa snart som den er sagt / forsuinder den vdi Værit / oc ingen kand tage it Ord igen aff alt det talit er.

Oc er her at mercke (som oc før er rørt) at Moses vden tuil haffuer tagit Orsag saa megit at tale om dette Liffuis onde vilkaar / aff det hand saa Guds Folck leed 40. Aar vdi den Arabiske Ørck / oc omkom-

Num. 11. me saa daglige effter Haanden for
14. deris Wlydighed / ved Hunger /
16. Tørst/ Suerd / Pestilentze / Ild/
21. Orme oc andre Guds Rijs. Saa at
26.

lige

lige som HErren glædde sig til- Deut. 28.
forn offuer dem at giøre vel imod
dem / oc formere dem / saa glædde
hand sig igen / at hand kunde for-
derffue oc ødelegge dem som de for-
skyldte. Saa Moses haffde vel sag
til at sige: Alle vore Dage fare bort
ved din Vrede/oc bekiende at Syn-
den er Folckis Forderffuelse. Prou. 14.

**Vort Liff varer halffierde-
sinds tiue Aar / naar det kom-
mer høyt / da ere de firesinds-
tiue Aar / oc naar det haffuer
verit kaasteligt / da haffuer det
verit Møye oc Arbeyde / Thi
det far snart bort / lige som wi
fløye der fra.**

Effter Moses lærde tilforn vort
Liff at vere kaart oc fare snart bort/
saa setter hand her nogle visse Aar
70. eller 80. vdi huilcke det varer/
naar mand lenge leffuer. Oc der

som wi regne disse Aar mod Guds
Psal. 102. Aar / ere de icke mere en it Oyeblick
mod Euighed/ thi du bliffuer (siger
Dauid om Gud) den du est/ oc dine
Aar faa ingen ende. Oc setter Mo-
ses disse 70. eller 80. Aar her/ som
det høyeste termin it Menniske kand
naa at leffue vdi. Thi naar it Men-
niske naaer dette Maal / da er det
vdleffuit/oc huad det leffuer der off-
uer er icke værd at kaldis Liff. For-
di huad som it naturligt Liff pleyer
at følge/ begynde da at feile / Huil-
ckit denne salige Herre / for hues
skyld wi her nu sanckis / som haffde
naait dette maal/sagde om sig: Jeg
er icke lenger dette Liff nyttig / eff-
terdi mig aff høy Alder oc stor suag-
hed formenis at giøre huad ieg skul-
de oc gierne vilde. J lige maade
2. Sam. 19 aarsagede sig oc den rige / fromme
oc gaffuemilde Barsillai Gileaditer
met sin høye Alder/ der Kong Da-
uid bød til at besørge hannom hos
sig

sig i Jerusalem men hand leffuede/ for hues gode hand haffde beuist Kongen der hand vaar hos hannom/oc sagde: Huad er det som ieg endnu haffuer at leffue/at ieg skulde fare hen op met Kongen til Jerusalem? Jeg er i Dag 80. Aar gammel/huorledis skulde ieg kiende huad gaat eller ont er / eller smage huad ieg æder eller dricker/ eller høre huad Sangere siunge? Lad din Tienere vende om igen/at ieg maa dø i min Stad.

Her hos er at mercke/at det vel er Guds villie/at mange Mennisske skulle naa det maal Moses her setter/oc kunde det ocsaa giøre/oc offte der offuer / der som de icke selff ved en forderffuelig Offuerflødighed oc fylderi sprengde Legomit/ oc for tiden førde sig selff den visse Død paa hals. Thi daglig forfarenhed viser det/ at mange giøre saa lenge Venner her vdi til villie/ at

 de

de selff der offuer falde i Guds vre-
Thren. 3. de/ oc spilde deris egen Velfærd/ oc
mue vel sige: HErrens Miskund-
hed er det/ at wi icke ere aldelis vde.
Syrach i sin Bog taxerer it Men-
niskis Leffnit paa hundrede Aar/
Syr. 18. der hand siger: Naar it Menniske
leffuer lenge/ da haffuer hand 100.
Aar/ som en taar mod Haffuit/ saa
ere hans Aar mod Euighed. En
Poet setter i sine Vers for Børn i
Virgil. Skolen/ at en Mands Alder er 96.
Aar/ huilcke Aar icke allene ere rin-
ge mod Euighed/ Men oc mod de
Aar Naturen haffuer giffuit man-
ge wskellige Creatur/ som er Hior-
te/ Hugorme/ Raffne/ Krager oc
flere som skriffuis at leffue nogle
hundrede Aar/ Huor offuer oc Hed-
ninge viste paa deris vijs at bekla-
ge/ oc saa gaat som skylde Gud der
haffde giffuit Menniskene saa kaart
it Liff frem for wskellige Creatur.
Men de dømde som de forstode/
fordi

fordi dem feilde dette principium Moses her setter: Det giør din vrede at wi saa forgaa.

Om nogen vilde tale her imod oc sige: Jeg giffuer det mact at dette Liff er kaart oc møyesomt/ alligeuel er i disse faa Aar der it Menniske leffuer/ megit som det kand fryde oc fortage den wlyst oc kummer her vancker. Da suarer Moses/ at endog her vel findis i dette Liff det som it Menniskis Øye oc Hierte kand faa villie til/ saa viser hand dog at alt saadant/naar det er actet ved sit værd/ drøfftit oc reengiort/ er møye oc Arbeyde. Huilcket Jacob Patriarch for Kongen i Egypten oc bestod/ der hand sagde sin Liffs tid at vere ringe oc ond. Dette samme met Mose oc Jacob samtycker Job der hand siger: It Menniske føde aff en Quinde/ leffuer en stackit tid/ oc er fulte aff wro. Oc saa lenge som hand bær Kiødit paa sig/ Gen. 47. Iob. 14.

sig/ skal hand lide Pine/ oc saa len-
ge hans Siel er hos hannom/ da
skal hand bære sorg. Derfor siger
den vise Salomon om Menniskens
Eccles. I. idræt oc forsæt: Jeg saa til alle
Gierninger som skede vnder So-
len / oc see / det vaar altsammen
Forfengelighed oc Jammer.

Foruden at Guds Aand her oc
andre steder vidner saadant om det-
te Liff / da finder mand aff daglig
forfarenhed saa at vere i Sandhed/
Thi huad følger it Meñiske i Vng-
dommen andit end Leeg oc letfer-
dighed/ ja idel Daarskaff oc tynd
Guds fryct. Huort hen Dauid saa
Psal. 25. der hand bad: HErre tenck icke paa
min Vngdoms Synd oc Offuer-
trædelse/ &c. Alderdom er saa
gaat som Siugdom / vdi huilcken
begynder at feile alt det som it Na-
turligt Liff bør at følge/ Oc synder-
lig følge Alderdommen disse tuende
haarde kaar/som en Skygge følger
it Le-

it Legome/ som er først stor Skrøbelighed/ huilckit Dauid kunde skønne der hand bad: HErre forkast mig icke i min Alderdom/ Forlad mig icke naar ieg bliffuer skrøbelig. Derneſt følger Alderdom den visse Død. Thi at endog Døden vocter paa alle Menniske vnge oc gamle/ saa er det dog wmuiligt/ at den Gamle kand lenge leffue. Huilckit Isaach i sin Alderdom bekiende/ der hand sagde til sin Søn Esau: See ieg er bleffuen gammel/ oc veed icke naar ieg skal dø. Saa den Gamle maa vel sige/ som før er rørt/ at Dauid sagde til sin Ven Kongens Søn: Saa vist som HErren leffuer/ da er der icke vden it trin imellom mig oc Døden. Derfor pleyde en lærd Hedning at sige: At Døden staar de Vnge paa lur/ oc de Gamle i Dørren.

Psal. 71.
Gen. 27.
1. Sam. 20.
Senec.

Her høre wi huad for vilkaar it Menniske følger i Vngdom oc Alderdom

derdom som ere all fulde aff forfen-
gelighed oc Møye. Saa aff de
gamle Lærere siger ret / at største
parten aff it Menniskis Leffnit er
Chrysost in insensibilitate, det er / vden Sind
oc Sands / oc paa det sidste beseglis
met Døden. Lader oss nu acte it
Menniskis Midalder som skal vere
Kierne / Blomster oc det beste vdi
hans Leffnit. Dette kand vare 20.
eller 30. Aar / oc er dog idel Møye
oc Arbeid. Thi vdi disse Aar haff-
uer it Menniske for aluore Mod
til Verden / oc villie til at bygge oc
bryde / riffue oc slide / at det kand
sancke sig oc sine en stor hob aff det-
te timelige Gods / oc vide dog icke
huo det skal faa.

Psam. 39. Vis mig nu huor det kaasteligste
er vdi it Menniskis Leffnit / er det
icke altsammen dolor & labor, Gog
oc Magog / Møye oc Arbeid /
jammer oc forfengelighed / saa it
Menniske kaldis ret vdi det hellige
Tunge-

Tungemaal Enosch, huilckit Ord haffuer Naffn aff allehaande Vselhed / Siugdom oc Døds nød it Menniske er vndergiffuit / Oc Dauid maa vel sige met forundring: Huor gantske intet ere alle Menniske. Psal. 93.

Foruden Møye oc Arbeid som er det kaastelìgste i dette vort Liff / (vden hues Trøst wi haffue i Gud oc hans Ord) viser ydermere Moses / at dette vort Liff far snart bort / lige som wi fløye der fra. Det er / der som her vancker nogen Vellyst oc glæde i dette Liff / da er den kaart / effterdi Liffuit i sig selff er kaart / saa det snart enten endis ved Døden / eller oc men wi leffue / omuendis til Vellyst oc Sorrig. Oc i det Moses siger oss at flywe her fra / oc ligner vort Liff ved en Fuel som suinger sig hastelig vdi Lufften / effter huilcken mand ingen Spor

kand

kand see / vil hand vise at dette Liff er it løb til Døden. Oc aff den Orsag ligner Job det ved det snariste

Iob 9.

hand tencke kunde / oc siger: Mine Dage haffue verit snarere end en Løbere / de flyde bort oc haffue intet gaat leffuit / de ere forgangne som de stercke Skib / Lige som en Ørn fluer til Mad. Det Paulus siger/

1. Cor. 7.

tiden er stackit / viser Job i oplæsde Ord / oc kand icke end da naa at giøre dette Liff saa snar en fart som hand vilde. Thi endog en Løbere er rask paa Land / it Skib snar paa Vand / en Ørn hastig i Lufften / dog ere de icke alle tider i saadan fart: Løberen huiler sig / Skibit føris i Haffn / Ørnen setter sig omsier / Men vort Leffnit løber vden

2. Chron. 28.

all Huile oc opholdelse / lettere end en Væffuere skytte / oc lige som wi

Iob. 7.

fløye der fra.

En Hedning der hand bleff at spurt huad it Menniskis Leffnit

vaar /

vaar/ viisde hand det i saa maade: Hand løb hastig ind i Husit oc vd igen/ oc sagde: Det er it Menniskis Leffnit ind oc vd/ ind i Verden oc vd igen ved Døden. Huor vdi hand icke sagde vret/ Thi saa vijt dette Naturlige Liff tilhører/ er vort Leffnit icke andit end det som de tho første Mose Bøger næffnis met/ Genesis oc Exodus, det er/ at wi fødis oc komme til Verden/ oc kaart tid der effter dø/ oc skulle aff Verden igien.

Huo troer det/ at du est saa saare vred? Oc huo frycter for saadan din Grumhed?

Met dette Vers lucker nu Moses denne Tredie part aff Psalmen/ vdi huilckit hand viser Guds Vrede at vere sag til all den Genuordighed oc kaarthed dette Liff følger/ oc klager der hos offuer Menniskens store Blindhed oc tryghed/

huilcke huercken acte det onde de li-
Esai. 1. de/ som Propheten klager: Huad
skal mand lenger sla paa eder / eff-
terdi at i affalde ickon dis mere.
Ey heller fryctе for Guds Vrede/
Psal. 76. om huilcken Dauid merckelig taler:
Du est forfærdelig / huo kand staa
for dig / naar du bliffuer vred? Oc
1 Sam. 2. der som nogen synder imod it Men-
niske / da kand Dommeren forlige
det/men synder nogen imod HEr-
ren / Huo kand da bede for han-
nom? Som Eli Præst sagde til
sine Sønner nogle arrige Skalcke
som lode læt om Guds Vrede/ ind
til de fulde der vdi.

Saa paamindis wi at lære aff
denne part aff Psalmen / at intet
Menniske skal lade haant om Guds
Vrede / efftierdi den volder oss ret-
færdelige nock alt det onde wi vd-
staa / oc at her vancker tynd Guds
fryct oc stor Kiødelig tryghed i disse
Dage / vdi vor Christendom / for
hues

hues ſkyld Riſit henger oſſ offuer
Hoffuedit/ det volder at Menniſke-
ne icke acte Guds vrede / Thi huil-
ckit Menniſke icke troer at Gud er
vred for Synden/ det kand oc icke
ret fryete Gud. Det ſee wi paa hi-
ne Kiødelige trygge Menniſke / at
naar de høre Predicke om Guds
Vrede oc tilkommende Dom / me-
ne de at ſaadant bæris for allene til
at kiuſe Folck met / at de ſkulle vere
fromme/ oc acte Gud er dem icke
vred / men at de ſtaa i ſtor Naade
hos Gud/ ere Engle rene/ oc haffue
allerede Affkald paa Himmerige/
end dog de fare bort i allerſtørſte
wgudelighed oc tryghed. Om huil-
cke Dauid ſiger / at Gud ſkal en- Pſalm. 2.
gong tale til dem i ſin Vrede / oc
forfærde dem met ſin grumhed/ Oc
ſige til huer aff dem / ſaadant giør Pſal. 50.
du oc ieg tier/ da meent du at ieg
ſkal vere lige ſom du / Men ieg vil
ſtraffe dig oc ſette dig det for øyen.

 Mer-

Mercker dette i som forglemme Gud.

Ville wi derfor nyde nogit gaat oc staa i Naade hos Gud / da skulle wi vist tro / at hand er saare vred / naar wi met Synden giøre hannom fortred / oc icke met flid vocte oss for all tryghed / Paa det hand icke skal faa sag til at klage offuer oss som hand klagede om sit Folck i

Deut. 32. det gamle Testamente: Det er it Folck som haffuer icke raad / oc de haffue ingen Forstand i dem. O at de vaare visse / oc forstode huad dem her effter skal vederfaris. Thi wi skulle tro at HERren er vel

Syr. 16. Barmhiertig / men hand er ocsaa vred naar hand fortørnis.

For det Andit mercke wi her / at endog wi haffue vdi dette Liff for Syndens skyld Guds vrede at slæbis met / saa huer maa bekiende met

Psal. 102. Dauid: Jeg æder Aske som Brød / oc blander min Drick met Graad

for

for din Trusel oc vrede. Dog tro wi Gud er icke saa vred / at hand jo i sin Vrede vil skiffte Barmhiertighed met oss/ oc i nød høre oc hielpe naar wi kalde paa hannom/ thi hans Hierte er Faderligt mod alle som hannom frycte / som hand selff viser hos Propheten der hand siger: Huad skal ieg giøre aff dig Ephraim? skal ieg beskerme dig Israel? skal ieg icke met rette giøre en Adama aff dig/ oc giøre dig til lige som Zeboim? Men mit Hierte er anderledis til sinds/min Barmhiertighed er saa megit brendende/ at ieg vil icke giøre effter min vredis Grumhed. Thi ieg er Gud oc icke Menniske. Hos. 11.

For det Tredie paamindis wi/ at efterdi dette vort Liffs tid er kaart oc fuld aff wro / at wi da legge denne stackede oc onde tid wi haffue at leffue vdi vel an/mene vor Gud met tro / tiene vor Næste met

all Kierlighed / oc holde oss selff saa megit mueligt er/ wbesmittede fra Verden/ oc i saa maade met Gudelighed oc ærlighed fylde huad i dette vort Liffuis tid feil/ indtil det
1.Cor: 13: fuldkomne kommer / oc det wfuldkomne skal afflade.

Om det Fierde.

Lær oss at betencke at wi skulle dø/at wi mue bliffue forstandige.

Her til vdi denne Psalme haffuer Moses nocksom talit om Menniskens Liffs elendighed oc kaartshed / om Guds Vrede som volder oss saadant for Syndens skyld / oc om Menniskens blindhed/ at de aff den oprindelige Synd ere bleffne saa wforstandige oc sandsløse / at de icke forstaa eller føle huad de lide / oc icke engong tencke til at sige
Hos. 6. met Propheten : Kommer wi ville
til

til HErren igien: thi hand haff-
uer sønderreffuit oss/ hand skal oc
læge oss igen / Hand haffuer slagit
oss hand skal oc forbinde oss. Der
effter kommer hand nu oc beder/ at
Gud vilde lære hannom at forstaa
sig paa Guds Vrede/ oc dette Liff-
uis Genuordighed / oc lære han-
nom salig at dø/ Huor vdi en Chri-
stens høyeste Visdom staar/ oc huor
ved hand oc lettelig kand forsmaa
dette Liffuis wselhed / Oc lucker
Moses her denne Psalme met saa-
dan en Bøn (for hues skyld den
hele Psalme kaldis en Bøn) i huil-
cken hand beder for sig oc oss / at
Gud vilde lære oss at betencke wi
skulle dø/ vere oss Naadig/ glæde oss
effter gremmelse/ vise oss sin Gier-
ning oc ære/ vere oss venlig/ oc for-
fremme vore Henders gierning.

Først siger hand i denne Bøn/
**Lær oss at betencke/ at wi skul-
le dø.** Her om beder oc Dauid:

Psal. 39. HErre lær mig dog at det skal faa en ende met mig/ oc mit Liff haffuer it maal/ oc ieg maa der fra. Met huilcken Bøn/ disse tuende dyre Guds Mend Moses oc Dauid vise oss at vere høyelige fornøden at læ-re ret at betencke vor Død oc En-deligt. Fordi Døden er den sidste skantze/ tabe wi den/ da er det beste

Matt. 16. tabt/ om wi end siden vunde all Verden. Thi huad kand it Men-niske giffue/ som hand kand igen kiøbe sin Siel met. Derfor haffue wi vel behoff/ heldst i velmact/ naar wi nødigt vilde dø/ at lære at ten-cke det skal faa en ende met oss/ oc vort Liff haffuer it maal. Fordi saadant kand megit hielpe til at faa it saligt endeligt/ oc ingen skade li-de i Døden. Wanseet at største parten aff Menniskene fare saa frem i Verden/ lige som der vaare huercken Himmel eller Helffuede/ Gud eller Dieffuel/ Liff eller Død til.

til. Huilcke icke gierne lide mand tal nogit om Døden/ om GUds vrede mod synden/ om den tilkommende Dom / sige at saadant giør Folck mistrøstige oc Melancholiske/ oc tit spilde den Glæde Gud oc lycken vilde vnde dem. Disse ere rette Epicuri oc Nabals Brødre / store Gæcke/ hues Bug er deris Gud/ oc deris ære er skendsel oc fordømmelse/ huor offuer de selff klage i Visdoms Bog / oc met Anger oc suck sige: Wi Daarer funde icke den rette Vey/ oc Retfærdigheds liws skinde icke for oss.

Phil. 3.

Sap. 5.

Derfaare bør oss i alle vore gierninger at betencke enden/ thi endog wi leffue / saa haffue wi dog vor Dom borte / oc ere sagt fra Liffuit aff Adams fald/saa det icke haffuer sig stort ligere met oss / end met en Fange som er sagt fra Liffuit/ huilcken endog hand icke strax rættis naar hand dømmis/ men settis ind

igen oc foruaris til en tid / er hand dog saa gaat som død / fordi Dødsens Dom er affsagt offuer hannom. Saa leffuede Adam nogle hundrede Aar effter Gud affsagde Dødsens Dom offuer hannom oc hans lige / der saa lydde: Du est Jord/ oc skalt bliffue til Jord igen.

Gen. 3.

Siden den Dag vaar Adam saa vel som wi hans Børn media vita in morte, det er/men hand leffuede omspent aff Døden. Saadant acte icke hine Kiødelige Mennifke / som giøre deris Facit oc giedsing paa it langt Liff/ enten fordi de endnu finde sig ved god mact/ styrcke oc formue/ eller oc fordi de ere komne aff gamle Folck som lenge leffuede/ eller oc for de stole paa deris Natiuitet, huilcken de lade dem stille/ oc ville vide aff Stiernerne/ huor lenge de skulle leffue. Alle saadane Giedsinge ere menlige falske oc farlige. Oc endog de lærde kunde aff

Himme-

Himmelen oc hendis Influentz effter Kaansten / nogit giette om it Menniskis Lycke oc Leffnit/ saa slar dog tit saadan Facit feil/ som wi see vdi den vgudelige Keyser Nerone, om huilcken der skriffuis / at hans Astrologi sagde Stiernerne loffuede hannom it langt Liff/ saa hand skulde naa hen ved 75. Aar / huor paa hand bedreff gruelige gierninger/ indtil hand pløtzlig oc græselig omkom / oc icke nær naade de Aar hañom vor loffuit/ effter som skreffuit staar : Blodgerige oc falske skulle icke leffue halff deris tid. Sueton. Psal. 55.

HERRE vend dig dog igen til oss / oc ver dine Tienere Naadig.

Opfyld oss Aarle met din Naade / saa ville wi prise dig / oc vere glade i alle vore Dage.

Her

Her beder Moses for det Ansict/ at Gud vilde formilde den straff wi haffue fortient met Synden/ icke lenger vere oss vred/ men venlig/ vende oss sit Ansict oc vere oss naadig. Huor aff er at mercke at Skrifften tal om Gud Mennisskelig vijs/ oc siger hannom at skiule eller vende sit Ansict fra oss/ naar hand er oss for syndens skyld vred/ som hand truer sit Folck en anden

Deut. 32. sted oc siger: Jeg vil skiule mit Ansict for dem/ ieg vil see huor det skal gaa dem paa det sidste/ thi det er en vanartig Slect. Huad fare der følger met naar Gud skiul sit Ansict for oss/ forstod Dauid der hand

Psal. 27. saa inderlig bad: HErre skiul icke dit Ansict for mig/ forkast icke din Tienere i din Vrede. Oc der som wi ville Gud skal vende sit Ansict til oss/ da skulle wi icke glemme at vende oss til hannom. Huor met Kong Ezechias trøstede Israels

Menig-

Menighed der hand sagde: HErren eders Gud er Naadig/ oc hand skal icke vende sit Ansict fra eder / om i omuende eder til hannom. 2.Chron. 30.

Her hos er at mercke / at Moses beder Gud vil vere rund i den Naade hand haffuer at skiffte/ der hand siger: Opfyld oss met din Naade/ som hand vilde saa megit sige: Vor Jammer er saa stor / din Vrede saa sterck/at wi vel behøffue icke ringe / men rund Naade / saa vor Siel kand bliffue vel mæt. En megit hungrig mættis icke aff lidit Mad: En graaff Syndere behøffuer en stor Naade. Oc endog Guds Naade oc Barmhiertighed i sig selff icke vdstaar eller lider nogit maal/ Thi den er saa stor som Gud er selff / oc større end all Verden/ saa sigis dog paa vor vijs/ store Synder at ville haffue stort Afflad oc Naade / oc som her staar/ opfyldis eller mættis met Naade.

Der-

Derfaare bad Dauid: For dit
Psal. 25. Naffns skyld HErre ver Naadig
min Misgierning hun som stor er.
Ocom den Synderinde i Euange-
Luc. 7. lio sagde Christus: Hende ere man-
ge Synder forladne/ thi hun elskte
megit. Saa tør ingen tuile paa/
at Gud er jo meetig nock at mætte
met Naade alle dem der effter hun-
Psal. 107. gre oc tørste. Thi hand er den som
mætter de tørstige Siæle/ oc fylder
de hungrige Siæle met gaat/ Oc
Psal. 103. saa høyt som Himmelen er/ lader
hand Naade bliffue meetig offuer
dem som hannom frycte. Thi lige
som Olie (ved hues Natur Guds
Barmhiertighed lignis) flyder off-
August. uen paa all anden vedske/ vere sig
Vin/ Vand/ Melck eller andit:
Saa gaar oc Guds Barmhiertig-
Psal. 36. hed offuer alle hans Gierninger/
oc hans Miskundhed recker saa vijt
som Himmelen er/ saa ingen kand
klage at Gud er karrig i Naade
hos

hos dem som hannom elske/ som det gamle Vers lyder:

Larga Dei pietas veniam non dimidiabit. Prosp.

Guds runde Godhed met stor baade/
Giffuer icke halff men heel Naade.

Huad wi nu skulle giøre Gud for denne runde Naade / met huilcken wi opfyldis / viser Moses oc siger: **Saa ville wi prise dig.** Thi Gud begierer intet andit aff oss for all sin Naade oc gode end at wi bestaa oss saadant at faa aff hannom / oc icke aff oss selff / oc derfaare altid prise oc tacke hannom. Det læse wi at haffue verit alle Guds Venners viis / Saa Gen. 32. bekiende Jacob Patriarch der hand sagde: Jeg er ringe til all den Miskundhed oc Troskaff som du haffuer giort mig. S. Pouel siger/ aff 1.Cor.15. Guds Naade er ieg det ieg er. Oc Dauid: Loffuer HErren alle Hed- Psal.117. ninge/ Priser hannom alle Folck

Thi

Thi hans Naade oc sandhed haff-
uer mact offuer oss euindelige. Ha-
leluia. Derfaare siunge de hellige
Luc. 2. Engle i Himmelen / oc den Christ-
ne Kircke paa Jorden: Alleniste
Gud i Himmerig vere loff oc prijs
for all sin Naade.

Glæd oss nu igen/ effter at du plager oss saa lenge/ effter at wi lide saa lenge wlycke.

Effter wi haffue faait Naade oc
Synders Forladelse/ beder Moses
for det Tredie/ at Gud vilde glæde
oss igen effter vor wlycke / Paa det
at Guds Vrede / Sathans fristel-
se/ vore Misgierninger eller nogen
timelig Genuordighed icke saa skul-
Phil. 4. le bedrøffue oc kryste oss at wi mis-
trøste/ men kunde glæde oss i HEr-
ren altid/ oc om Hiertit end vnder-
tiden bliffuer klemt aff Angist / oc
Psal. 42. Kiødit er skrøbeligt / wi da kunde
43. sige til vor Siæl met Dauid: Hui
bedrøff-

bedrøffuer du dig min Siel / oc est saa wrolig i mig/ Bie effter Gud. Om denne Glæde tal Dauid: Deris Hierte glædis som søge effter HErren. Psal. 105.
Item / Du glæder mit Hierte/ alligeuel at hine haffue megit Vijn oc Korn. Psalm. 4.
Naar Gud vil saa glæde oss/ da kand Hiertit først oc for aluore vere glad oc tilfreds/ oc end mit vdi største Angist. Saadan Guds Glæde fant S. Pouel der hans Discipler giorde hannom bange/ oc icke vilde hand skulde drage til Jerusalem / Oc hand sagde til dem: Huad giøre i at i græde oc plage mit Hierte? Thi ieg er rede icke alleniste at lade mig binde/ men ocsaa at dø vdi Jerusalem for vor HErris Jesu Naffns skyld. Act. 21.
Denne Glæde wi saa haffue i Gud oc føle tit i største Bedrøffuelse / er en smag paa den Glæde vor Frelsere Christus loffuede sine Disciple oc alle Guds Vdualde / der hand

 sagde

sagde: Jeg vil see eder igen/ oc eders Hierte skal glæde sig / oc ingen skal
Ioh. 16. tage eders glæde fra eder.

Bethee dine Tienere din Gierning / Oc din ære deris Børn.

O HERRE vor Gud ver oss venlig / oc forfremme vore Henders Gierning hos oss / Ja hand forfremme vore Henders Gierning.

Met disse tu Vers lucker nu Moses denne sin Bøn / oc begierer at Gud vil lade tuende slags Gierning haffue sin genge hos hañom / Først at hand vil bethee hannom sin Gierning/ Dernest forfremme hans Henders Gierning. Guds Gierning er at forlade Synden/ giøre retfærdig/ frelse i nød/ oc giffue Liff oc Salighed/ In summa, at
1. Ioh. 3. forstyrre Dieffuelens Gierninger/

Thi

Thi Dieffuelen haffuer ved Synden forraadt oc forraskit oss / oc aff hans Affuind er Døden kommen i Verden. Men Christus er kommen / oc ved sin Gierning / det er / ved sin Død oc Seyer haffuer forløst oc frelst oss aff hans vold. Denne Gierning begierer Moses Gud vil vise hannom at hand kand forlade sig der paa / oc staa fast at intet fald skal styrte hannom om / i huor stort det er. Sap. 2. Psalm. 63.

Foruden denne Gierning som er god oc Guddommelig / at Gud forlader Synden / giør oss retfærdige / hellige / salige / Item befrier oss naar wi fristis / at wi icke falde / giør hand oc sin Gierning i en anden maade / som Propheten taler / eller oc giør en fremmit Gierning / det er / truer / straffer / dømmer / dræber / huor til wi aarsage hannom met vore Synder / at hand i saa maade søger leilighed ved denne fremmede Esai. 28.

Gierning / at giøre sin Gierning/ paa det wi kunde kiende oss skyldige for hañom/ ydmyge oss vnder hans Haand / oc vere hannom lydige/ oc i saa maade kand komme til at giøre sin Gierning/det er/at frelse vort Liff fra Forderffuelse / oc krone oss
Psal. 103. met Naade oc Barmhiertighed.

Huor aff wi paamindis gierne met all Taalmodighed at lide/naar Gud giør sin Gierning paa en anden maade / det er / hand refffer oc straffer oss/ efterdi hand der vdi søger sin Gierning/ det er/ vor Salighed oc Velfærd / oc vere ved det sind som en hellig Lærere vaar/ som sagde : Slaer Gud da er hand vor
August. Fader/ sleger Gud/ da er hand vor Fader. Thi derfor slaer hand / at wi icke skulle forderffuis / Oc derfor sleger hand/ at wi icke skulle fortuiffle.

Ydermere er det smuct at Moses beder/ at Guds ære maa følge hans

hans Gierning/ der hand siger: **Oc din ære deris Børn.** I lige maade binder Dauid Guds Gierning oc ære tilsammen/ der hand siger: Himmelen opregner Guds ære/ Oc Befestningen forkynder hans Henders Gierning. Item/ HErrens ære er euig/ hand haffuer Behagelighed til sine Gierninger. Thi lige som Gierningen priser sin Mestere/ Oc Klæder pryde it Menniske/ saa ere oc Guds Gierninger hans smycke oc ære. Offuer huilcke Dauid høyelige forundrer sig oc siger aff forneffnde Psalme: HERRE huorledis ere dine Gierninger saa store oc mange/ Du skickede dem alle vijslige/ oc Jorden er fuld aff din Godhed.

Psalm.19.
Psal.104.

Effter Gud haffuer betheet oss sin Gierning/ bede wi met Mose/ hand vilde fremme oc hielpe vor gierning som her staar: O HERRE

RE vor Gud ver oss venlig/ oc forfremme vore Henders Gierning. EfftERDI Menniskens Gierning icke staar i hans vold/ oc det staar icke i nogen Mands mact huorledis hand skal vandre / er det oss nødigt wi bede at Gud vilde vnderuise oss/ oc vise oss veyen som wi

Ierem. 10.

skulle vandre / ledsage oss met sit

Psal. 32.

Øye/ oc lade sin gode Aand føre oss

Psal. 143.

paa rette Veye/ oc i saa maade forfremme vore Henders Gierning / saa wi kunde teckis Gud/ tiene vor Næste/ oc giøre aff yderste formue/ det vort kald kræffuer / paa det wi icke skulle naar Gud vil giffue huer effter sine Gierninger beskemmis

Ioh. 5.

oc fordømmis.

Rom. 2.

Naar wi nu i saa maade som kaartelig er rørt aff denne Psalme/ forlade oss paa Gud/ holde hannom for vor Tilflucht oc styrcke / stedse oc altid acte dette Liff som det er/ kaart

oc ont/

oc ont for Syndens skyld. Bede
der hos Gud vil lære oss at kiende
saadant / icke lenger vere oss vred /
men venlig / bethee oss sin gierning /
oc forfremme vore Henders gier=
ning / i saa maade / at Guds Ord
bliffuer reent oc ret iblant oss / at wi
met vor kiere Øffrighed nyde Fred
oc Rolighed / oc huer aff sit Kald at
nyde it ærligt stycke Brød / oc der
hos tiene Gud oc vor Næste vden
fryct vort Liffs tid i hellighed oc ret= Luc. 1.
ferdighed / ind til wi oc met Christo
bekomme en æreful Himmelferd /
Huor om den Christne Kircke læris
oc paamindis denne dag / oc wi som
ere i denne Samfund / paa denne
vor HErris Himmelferds dag for=
samlede / tro oc bekiende / at wi oc en
gong met denne salige Herre / skulle
lade vor Bethanie / det er / dette
Grædehus oc sorgefulde Verden /
oc følge vor Første oc Konge Chri=
stum paa Fod / som Propheten spaa= Mich. 2.

 de:

de: Der skal en som kand bryde igennom/ fare op for dem/ de skulle bryde igennom oc drage igennom Porten vd oc ind/ oc deris Konge skal gaa for dem/ oc HERREN fremmist. Oc at ingen tør tuile wi io en gong skulle følge denne vor Første paa Fod/ haffue wi der paa Pant oc foruaring/ i det hand haffuer vdi vort Kiød oc kiøn

Tertul:

set sig hos Guds høyre Haand/ oc hand igen haffuer giffuit oss sin Aand til pant/ at huor hand er/ der skal oc hans Tienere vere. Huorfaare skee hannom met Faderen oc den HelligAand priiss oc ære i Euighed/ Amen.

Ioh. 12.

Amen.

Den

Den Anden

Part aff denne Predic-
ken / om salige Jørgen Rosen-
krantzis Byrd / Leffnit oc
Endeligt.

Affgangne Erlig oc Velbyrdig Jørgen Rosenkrantz til Rosenholm vaar født paa vor HErris Himmelferds dag/der mand skreff 1523 paa Tørning Slaat vdi Synder Judland / huilcket hans salige Fader samme tid haffde vdi pant oc Forlæning aff Kong Christian den Anden.

Hans Fader vaar Erlig oc Velbyrdige Otte Holgerssøn Rosenkrantz til Boluer.

Hans Moder vaar Erlig oc Velbyrdig Frue Margrete Gans.

Hans Farfader vaar Erlig oc Velbyrdig Holger Ericksſøn til Boluer.

Hans Farmoder vaar Erlig oc Velbyrdig Frue Margrete / Herr Bo Flemmings Daatter.

Hans Morfader vaar Erlig oc Velbyrdig Herr Jeſper Gans / Friherre til Potzletz.

Hans Mormoder Frue Anne Moltzans Daatter: Widere at opregne ſalig Jørgen Roſenkrantzis Herkomſt / er wnødigt / effterdi det er faſt huer aff Adel oc andre vitterlige / at hand er kommen aff geff oc gammel Stamme her vdi Rigit / oc vdi Norge / vnder Adelen.

Der hand nu vaar paa ſit Andit Aar / kom hand met ſine Forældre oc de andre hans Syſkende til Lybeck / huor der vaar beramt en venlig Mode for dennom / oc hans Mormoder oc Morſyſter. Men ſtrax de vaare komne did / bleffue

begge

begge hans Forældre befengde aff Peste/ som da regerede til Lybeck/ oc døde sammested først hans Moder Fredagen for Michaelis, Dernest hans Fader / anden Fredag der effter.

Effter hans Forældris Død tog hans Mormoder/ som da tilstede vaar/ hannom met de andre hans Syskind hiem til sig / oc vaare hos hende paa det femte Aar. Huor effter hand strax met de andre hans Syskind bleff hiemkaldit aff hans Farbroder salig Herr Holger Rosenkrantz / oc siden forskickit til sin Farster / Frue Sophie Herr Axel Brahes / vdi hues Hus hand bleff optuctet til hand vaar Ti Aar gammel / oc holt til Schole i Kiøbenhaffn / dernest i Malmø oc Ydsted i Skaane. Der fra er hand kommen til Kiøbenhaffns Vniuersitet at studere/ Oc bleff der befalit oc offucrantuordit tuende merckelige Mend

Mend en effter anden / som vaar M. Oluff Gyldenmund / oc M. Jens Sinningius, huilcke siden begge bleffue Doctores Theologiæ.

Anno 39. effter hand vnder deris Disciplin haffde forfremmit sig / oc vaar nu paa sit Sextende Aar / bleff hand aff sin Broder Holger Rosenkrantz hiemkaldit / oc aff Venners raad met Kong: Maiest: forskrifft til Doctor Pomer oc Philippum forskickit til Wittenberg / huilcke antuordede hannom til Tuctemestere en lærd Mand ved Naffn M. Ioachimus Vestphalus, som siden bleff Superintendens til Hamborg / Oc vaar saa til Wittemberg paa det femte Aar.

Anno 44. drog hand der fra / hid ind i Landit / oc holt Hus met sine Brødre paa fierde Aar. Der effter drog hand vd aff Landit igen til Hertug Augustus Bryllup / oc samme tid kom til Churførst Moritz

vdi

vdi Gaarden met fire Heste / vaar met hannom i den Meideborgiske Belegering / Oc vdi det Slag vdi Stifft Ferden. Hos samme Churførst haffuer hand verit vdi stor Gunst / oc antagen iblant de Sex fortroffuede aff Adel / som skulde stedse ved Dag oc Nat vare paa hans Naade. Oc vaar saa der vdi fire Aar.

Anno 51. Effter hans Brødre Holger oc Otte Rosenkrantz haffde giffuit dennom i Ecteskaff / oc intet endeligt skiffte vaar dennom end da imellom gangit / hiemkallede de denne deris salige Broder / Oc effter hand haffde tagit aff Førsten en naadig Affsked / oc vaar kommen ind i Rigit / gaff hand sig aff Venners raad vdi salig høylofflig Hukommelse Kong Christian den Tredies Gaard / huor hand vaar paa fierde Aar / Oc der effter bleff hand forlænt met Koldinghus / huilcken Forlæ=

Forlæning hand beholt ind il Kong: Maiest: døde samme sted.

Vdi det Aar 59 kom salig Jørgen Rosenkrantz aff Guds Forsiun vdi Ecteskaff met sin kiere Hustrue Erlig oc Velbyrdig Frue Dorothe Lange / som nu bedrøffuit igen leffuer / oc stod deris Bryllup paa Hønborg / huilckit hand da haffde vdi Forlæning / Fastelagens Søndag / paa huilcken Aars dag vdi nest forleden Fastelagen hand oc vdi Kolding er bleffuen siug til Døden. Deris Ecteskaff velsignede Gud met try Børn / aff huilcke it / salig Otte Rosenkrantz er aff Gud henkaldit / De thu Erlige oc Velbyrdige Frue Margrete Rosenkrantz / Velbyrdige Oluff Bildis til Valø Husfrue / oc Holger Rosenkrantz effter Guds behagelige Vilie igen leffue.

Effter høylofflig ihukommelse Kong Christians Affgang bleff denne sali-

ne salige Rigens Mand / aff høy-
lofflig ihukommelse Kong Frede-
rich den Anden / befalit oc paalagt
at tiene hans Naadis Frue Moder
Dronning Dorethe/oc fick saa strax
hendis Liffgedinch Dronningborg
vdi Forlæning. Oc der hand nu
haffde tient hendis Naade paa fier-
de Aar/ befol Kong: Maiest: hand
skulde vere fortenckt vdi/ at vere der
effter hans Naadis Raad/ huilckit
hand oc maatte beuilge/ oc gior-
de saa sin Eed paa Kiøbenhaffns
Slot/ Anno 63.

Fra den Dag indtil hans Aff-
gang er hand mesten brugt altid vdi
de victigste Sager disse Riger haff-
uer verit anrørende/ oc mange gon-
ge verit forordnit at forhandle oc
forlige drabelige oc irrige Trætter/
som disse Riger met de Suenske/
Engelske oc Holsteniske Førster paa
atskillige tider / imellom haffuer ve-
rit / Huilckit paa denne tid stycke

vijs

vijs at opregne/ vaare alt forlangt.

Anno 88. der Gud haffde henkaldit høylofflig ihukommelse Kong Frederich / er salig Jørgen Rosenkrantz/ som fast huer vitterligt er/ til forordnet met salige Niels Kaas Cantzeler / oc met Velbyrdige Peder Munck/ oc Christopher Valkendorp / at faarestaa disse Rigers Regering vdi vor Naadige Herre Printzis wmyndige Aar / vdi huilcken høye oc besuerlige Bestilling hand allene er offuerbleffuen nu paa Ottende Aar / vdi huilcke Aar nogle aff de gode Herrer hans metforordnede ere ved Døden henkaldede / nogle effter deris Begering naadigste forloffuit.

Her met mange Ord at rose denne salige Herre / meen ieg icke at vere nødigt/ oc ey loffligt/ Efftersi Sandhed behøffuer ickun faa Ord/ Løgn vil smyckis ved mange. Saa er det fast huer Christen iblant

oss vitterligt/at denne salige Rigens mand haffuer aff sin formue meent oc tient sin HErre oc Gud met tro/ oc tenckt paa Josaphat Juda Kongis Formaning til sine Rigens Mend oc Dommere/ der hand sagde: Seer til huad i giøre/ thi i holde icke Dom for Menniskene/ men for HErren/ Oc lader HErrens fryct vere hos eder. 2. Chro. 19.

Guds Ord oc Ordens Tienere holt hand vdi act oc ære/ oc vilde gierne der skulde vere Fred oc enighed iblant dem som lære skulde/ oc all aarsag til splid oc forargelse vdi Guds Menighed at affskaffis/ oc derfor offte repeterede dette Vers aff Psalmen: HERRE/ slet oc ret beuare mig/ thi ieg bier effter dig. Psal. 25.

Sin Herre oc Konge/ dißligest sit Fæderne Rige meente hand oc met all tro/ Oc vdi disse sidste Otte Aar hand vaar vdi Regeringen/

lod sig end bruge offuer sin formue. Simpele oc graaffue Folck forstaa icke huad for Møye oc Besuering saadan høy Bestilling giffuer / oc acte icke huor deylige det lader i Land / naar de graa Hoffuede ere vise/oc de gamle ere klaage. Kongen aff Persen Darius haffde i sit Rige en aff hans Offuerster ved naffn Zopyrus som haffde beuist hannom en synderlig oc stor Troskaff: Om denne pleyde hand at sige saa offte hand siden fick it Gratan Eble i Haand/ at hand begerede ingen størreRigdom/end at hand haffde saa mange saadanne Mend i sit Rige / som det Granat haffde Korn. Huor met hand gaff tilkiende/ at en Konge kunde ingen bedre liggendefæ haffue i sit Rige / end visse oc tro Raad.

Syrach 25.

Herod.

Vdi Ecteskaff leffde salig Jørgen Rosenkrantz met sin kiere Husfrue kierlig oc Christelig vdi 37. Aar/

Aar / Lod opføde sine kiere Børn efter S. Pouels Regel / i Tuct oc Formaning til HERREN. Eph. 6.

Beuiste sig oc mod Kongens Tienere i Lænit / saa vel som mod sine egne/ icke allene som en Hosbonde eller Lænsmand/ men som en Fader/ huilcket de selff bekiende. Oc det giorde hand paa det den fattige Bonde met sin Hustrue oc Børn kunde bliffue ved / oc icke forarmis oc vndergaa. Thi det er en stor fordeel / oc it halff Paradis for en fattig Tienere oc Bonde / at hand sidder en mild Hosbond eller Herskaff vnder Vinge/ som vil tencke 1. At det er Mennisle hand haffuer at raade offuer. 2. At hand skal raade effter Low oc Ræt. 3. At hand skal ickun raade stackit / oc snart giffue en anden rum/ som en aff de gamle lærer. Agatho.

In summa, Endog hand som it andit Menniske haffde sine fæil oc

 breck/

breck/ skickede hand sig dog aff den formue Gud gaff hannom/ mod Herre oc Tienere/Leeg oc Lærd/det beste hand kunde/ Vaar dog der hos Druckenskaff/Hofferdighed/ oc den store forfengelighed vdi Klæde-dragt/ som Vngdommen aff begge kiøn/ oc vdi alle Stater nu følger/ megit gram.

For it halt Aar siden/ begynte hand at fornemme stor Skrøbelig-hed i alle sine Lemmer/ oc klagede for sin kiere Hustru/ at hand fant sig saa tung/ saa hans Been ilde vilde bære hannom/ huor effter hand beskickede sig strax til Døden/ Oc effter hand vaar kommen fra neste Snapsting/fant hand sig me-git amectig/ oc mere end hand lod sig vedgaa/ for andre deris skyld/ Oc begynte saa fra den tid/ indtil hand aldelis gick til Seng/ daglige selff at læse for sig oc sine til Bords effter Gratias baade Middag oc

Afften 2. Vers aff den 90. Dauids Psalme / som kaldis Mose Guds Mands Bøn / huilcken ieg oplæste / at skulle forklaris i denne Lijgfærd / Oc met huer 2. Vers læsde hand ocsaa Lutheri Udleggelse oc forklaring der offuer. Met huilcken hellig Offuelse hand mest vilde opuecke sig selff til idelig at haffue Døden vdi sicte oc sinde / efftersom samme Psalme merckelige taler om Mennniskens Leffnitz skrøbelighed oc kaartshed.

Der hand dis imellom met den formue oc Styrcke Gud gaff hannom / vaar reist til Kolding til det Herre bryllup der stod Fastelagens Søndag / fant hand sig samme dag effter hand vaar kommen aff høy Messe Predicken / megit skrøbelig / aff it hefftigt flud / Oc endog hand icke for samme skrøbeligheds skyld / kunde gaa til Bryllupit / fulde hand dog Brudgommen met Raadit til

Kircken oc fra. Oc om anden Dagen ledde en aff disse Herrer Bruden/ effter som hand vaar ombedit/ Lod sig oc finde at følge i samme Bryllups Høytid/ sin Herre Printz til Kircke oc paa Salen. Vaar oc huer Dag/ der Raadstue holtis/ met de andre Regerendis Raad/ tilstede/ dog met stor møye/ som paakiende/ i det hand Torsdagen i samme Fastelagens Vge begierede hans kiere Hustru oc Søn vilde giøre strax ferdige/ Thi hand vilde hiem oc dø paa sin Gaard/ Oc paa Veyen som de da fore/ talede hand megit met sin Søn Velbyrdig Holger Rosenkrantz om Menniskens Leffnitz Vselhed oc store skrøbelighed/ om Menniskens Kiødelige tryghed oc forsømmelse i det som hør til deris Salighed/ met andit mere da bleff omtalit.

Sidste dag Februarÿ/ som vaar den Søndag Inuocauit, kom hand

paa

paa sin Gaard Rosenholm / oc gick
saa strax effter Middag til sengs
aff stor skrøbelighed / saa hand eff-
ter den Dag intet vilde befatte sig
met nogen Verdslig handel / vilde
oc icke høre nogen tale der om/ som
paakiende/ i det en aff Herrerne vdi
Regeringen sende hannom skrifftlig
nogle ærinde som rørde Rigit paa/
oc begierede / hand vilde see oc sam-
tycke huad nyttigt kunde vere/ huor
paa hand igen lod skrifftlig oc met
faa Ord suare / at hand allerede
haffde befalit Danmarck met alle
sine Bestilliger Gud i vold/ Hand
haffde nu it andit Rige at tencke
paa.

Den 9. Martij / oc paa Niende
Dag effter hand vaar kommen at
ligge / begierede hand at vilde tale
met mig / Oc der ieg kom til han-
nom / racte hand mig Haanden/ oc
begierede ieg vilde sidde hos han-
nom/ Oc strax begynte hand at si-

ge/ Jeg formercker min HErre Gud vil kalde mig/ Det er nu fasf-
uert at dø/ HErre lad nu din Tie-
Luc. 2. nere fare i fred. Der til bleff suarit:
J vide huorledis/ kiere Herre/ Da-
Psalm. 31. uid taler om sit Liffs tid met disse
Ord: HErre ieg haaber paa dig/
oc siger/ du est min Gud / Min tid
Rom. 14. staar i dine Hender. Oc Paulus
siger om allis vort Liff: Jngen aff
oss leffuer for sig selff/ oc ingen døer
for sig selff. Aff huilcke Ord wi
mercke/ at Gud er ene den som lader
Menniskene dø/ oc siger / Kommer
Psal. 90. igien i Menniskens Børn: Hand
giffuer / hand tager Liffuit naar
hand vil. Derfor ere i met Guds
villie oc vise Raad vel til freds/ en-
ten hand i denne Siuge kalder eder/
eller endnu i nogle Aar/ disse Riger
til gode/ sparer eder. Huor til hand
suarede: Jeg er HErrens Tienere/
mig skee huad hand vil / Dog mig
tyckis ieg er icke lenger dette Liff
nyttig/

nyttig / efftersdi ieg haffuer en høy Alder 73. Aar borte / oc finder stor skrøbelighed/derfor er huile oc Himmerige mig best. Jeg er mæt aff dette Liff/oc haffuer hafft stor møye der vdi. Jeg haffuer lenge kiend Danmarck baade vdi Fred oc Feyde/ naar det haffuer ladit baade vel oc ilde. Vdi Greffuens Feyde stod det ynckelige til her i Lande / der Adelen vaar reist imod Bønder oc Borgerskabit/indtil Gud sende den salige Herre/Hertug Christian som stillede denne Oprør/ oc met Guds Bistand kom baade Religionen oc Rigit paa fode igien/ der hand bleff Danmarckis Konge. Den Suenske Feyde sueckede oc Rigit megit paa Ottende Aar/ saa der som wi icke haffde hafft saa Gudfryctig oc from en Herre oc Konge/ salig oc høylofflig ihukommelse/ nest Guds hielp/ da skulde det haffue staait ilde til her i Rigit paa denne Dag/ det

haffuer ieg seet oc merckt som en gammel Mand. Saa ieg tacker nu min Gud som mig vil forløse/ at ieg haffuer intet saadant mere at fryc-te. Jeg er forskreffuen til Herredag vdi Kiøbenhaffn til neste Trinitatis, men ieg haaber at holde Herredag paa den tid i Himmerige hos den hellige Trefoldighed oc alle Guds Engle oc Vdualde.

Effter denne tale begynte hand
Psal. 25. at bede aff Dauids Psalme: HErre ieg lengis effter dig/ Oc ieg haaber til dig min Gud/ lad mig icke beskemmis. HERre viis mig dine Veye/ oc lær mig din Sti.

Wi fornemme huor ilde vore Anslag lyckis / vden Guds Aand hielper oc opholder oss / oc huor farligt det er at forlade sig paa sig selff eller nogen Menniskelig Viisdom. Det er stor vnder værd / at Dauid som vaar en Mand effter Guds Hierte/ oc saa idelig øffuit baade i

Fare

Fare oc fristelse / hørt oc seet saa
mange Guds vredis Exempel imod
Synden / hand da paa sine gamle
Dage / lod sig aff Dieffuelen oc 2. Sam. 11
hans syndige Kiød lockis til / saa
haardelig at forsee sig imod sin
Gud oc menige Israel. Huad sige
wi om hans Søn Salomon / hues
lige vdi Vijsdom / Verden ingen
tid haffuer hafft / hannom raadde
Faderen Dauid / aff sit fald oc fare
at bliffue vijs / oc icke forbryde sig
imod sin Gud / oc sagde: Salomon 2. Chro.
min Søn / kiend din Faders Gud / 28.
oc tien hannom met gantske Hier-
te / søger du effter hannom / da skalt
du finde hannom / forlader du han-
nom / da bortkaster hand dig euinde-
lig. Huad skede Salomon i hans
høyeste Vijsdom / lod sig daare oc
drage aff sine Hedenske Hustruer
at forlade HErren / oc tiene Aff-
guder. All Verden veed aff den
Vise oc mectige Mand / som hed
Cicero,

Cicero, oc vaar Borgemester til Rom. Paa det sidste i hans Alderdom / der hand omkom / klagede hand oc sagde paa sit Maal: ô me nunquam sapientem, Mand haffuer actit mig at vere vijs / oc vaar dog icke. For nogle Aar forleden haffuer verit en lærd Iurist oc mectig Politicus vdi en aff Churførsternis Hoff / hues Raad oc Vijsdom megit gale der vdi Førstedommit oc andre steder / oc ved sin Vijsdom megit vdrettede iblant store Folck met loff oc stor lycke / Omsijer der it Raad hand haffde giffuit / oc rørde mectige Personer paa / icke vilde lyckis oc faa fremgang / fortuiflede hand / oc som hand sad oc læsde vdi Bibelen / oc kand ske lette effter Trøst / tog hand Liffuit aff sig selff / Thi efterdi hannom feilde Guds Aand som giffuer Ordit Liff oc krafft / fant hand ickun en død Bogstaff / oc bleff der offuer ynckelige borte.

Ioachim Situuitz.

Der

Der til bleff suarit / Sant er det gunstige Ven / som i klage / at wi arme Menniske aff den oprindelige Synd ere bleffne vdi Skel oc Fornufft saa forblindede / at wi aff oss selff / oc vden Guds Aand / intet forstaa / intet formaa aff det Gud er tient met. Thi der som hand icke vnderuiser oss / oc viser oss Veyen wi skulle vandre / oc ledsager oss met sit Øye / som Dauid tal / da er det vde met oss. Psal. 32. Efterdi som Salomon siger / det dødelige Menniskis Tancker ere tuilactige / oc vore Sap. 9. Anslag ere farlige. Thi det Dødelige Legome besuarer Siælen / oc wi ramme det neppelig som er paa Jorden / oc vnder Haanden.

Derfor pleide salig Luther at sige: Hedninge i deris Skoler beskriffue it Menniske / at det er Animal rationale, det er / nogit som leffuer oc haffuer Fornufft. Denne Beskriffuelse kand intet bestaa vdi

Guds

Guds sager. Thi der gielder eller gaffner Menniskens fornufft slet intet / oc er idel Daarskaff/ statua salis, som en Støtte eller Stock der intet sandzer. Det see wi i de Exemple i opregnede saa at vere / oc alle Historier hellige oc hedenske vidne det samme / at huilckit Menniske som følger sin egen Vijsdom / oc slaer sig fra Gud/ far omsijer vild/ oc euig ilde. Derfor haffue wi vel behoff at bede met Dauid : HERRE vijs mig dine Veye. Vore
Psal. 25. egne Veye ere vrange / Oc endog huer tycker at hans Vey er reen/ saa giør dog HERren allene Hiertit vist.
Pro. 16.

Huor til hand suarede : Jeg maa det bekiende saa at vere/oc tacke min Gud som haffuer beuarit mig i disse mine Vandrings Aar fra farlige Anslag/ oc huor vdi ieg icke haffuer ramt ret/oc feilit som it andit Menniske / da Gud forlade mig det for sin

sin Søns JEsu Christi Fuldkommelighed oc Hellighed/ oc ver mig Syndere Naadig. Jeg haffuer læst at den gamle Lærere Bernhardus skulde haffue sagt/ der hand laa siug til Døden/ perditè vixi, Jeg haffuer ilde leffuit. Skrifftede hand det/som haffdeført saa strengt oc helligt it Leffnit/oc hafft saa riig en Guds Aand/ som kiende paa i hans Skrifft (dog hand oc haffde sine feil som it Menniske) huor megit mere maa ieg arme Syndere sige/ perditè vixi.

Der til bleff suarit: Jeg vil bekiende/kiere Jørgen/at Menniskens Anslag ere jo farlige/oc Hiertit vdi it Menniske er offuer alt en traatzig oc mistrøstig ting/ Huo kand det begrunde? Saa det Meñiske haffuer vel aarsag til at tacke Gud/ den hand frier oc staarbi vdi farlige Anslag. At i bekiende/ at i offte haffuer feilit som it Menniske/ oc Sap. 9. Ierem. 17.

forseet

forseet eder imod eders Gud/ saa at i haffue aarsag at sige met den gamle Fader / perditè vixi, der vdi giøre i ret. Thi silde kand en Patient hielpis / som døller sin Siuge. Sant er det Apostelen siger: O wi

Iacob. 3.

haffue alle brøst i mange maade/ oc mue vel sige / Wi haffue ilde leffuit. Men her imod vide wi / huad Gud taler til huer som haffuer sin

Ezech. 18.

Salighed kier: Huorfor vilt du saa dø du Israels Hus? Thi ieg haffuer icke behagelighed til hans Død som døer / siger den HERRE HERre/ derfor omuender eder/ saa skulle i leffue. Oc den gamle Fader oc fromme Munck i talede om/ skriffter oc vidner / som i vide / at effter hand haffde sagt perditè vixi, siger hand strax / Fateor non sum dignus ego &c. Det er/ ieg bestaar

Vitæ Bernh. lib. 1.

ieg er wuærdig/ kand oc icke ved nogen min Verdskyld naa Himmerige. Men min HERRE IEsus

Christus

Christus haffuer dobbelt ret der-til/ Først arffuelig/ fordi hand er Guds sin Faders Søn/ Dernest aff verdskyld/ fordi hand met sin Pine haffuer fortient Himmerige. Den første Ret beholder hand for sig / den anden skencker hand mig/ Hues skenck ieg holder for min rettighed/ oc der offuer aldrig beskemmis.

I saa maade bør oss altid at sancke / naar wi skriffte / vor skade oc Guds Naade sammen / oc komme frem met Dauid oc sige: Tenck icke paa vore fremfarne Misgierninger / Forbarme dig snart offuer oss/ frels oss/ oc forlad oss vore Synder for dit Naffns skyld : met flere Ord aff Skrifften som da bleffue rørde. Psal. 79.

Effter ieg nu haffde tagit affsked oc befalit hannom Gud / begierede hand/ der maatte ske Bøn for hannem aff Predicke stolen vdi Aarhus/ at Gud vilde styrcke hañom vdi Tro oc Taalmodighed indtil Enden/

Psal. 71. Oc bad saa ydermere met Dauid: HERRE HErre / mit Haab aff min Vngdom / ieg haffuer forladit mig paa dig aff Moders Liff / forlad mig oc icke i min Alderdom / naar ieg bliffuer (som ieg nu er) Graahærdit. Der til bleff suarit aff Propheten / huor Gud siger: Jeg

Psal. 46. vil bære eder indtil Alderdommen / oc indtil i bliffue Graahærdede / Jeg vil giøre det / ieg vil løffte oc bære oc frelse.

Der effter den 26. Martij, anden Dag effter Bededagene besøgte ieg hannom igien / oc da merckte at hand haffde ladit sig berætte aff sin Sognepræst / Onsdagen for Bededagene / oc vaar bleffuen suagere end tilforne.

Oc der de gode Herrer aff Rigens Raad som her i Landit tilstede vaare / Erlige oc Velbyrdige Peder Munck / Manderup Parsberg / Jacob Søfeld oc Albret Frijs spurde

de hans store skrøbelighed / besøgte de hannom i samme Dage/ for huilcken Besøgelse oc anden ære hand venlige tackede dem / oc bad de vilde findis wbesuerede / paa hans vegne ydmyngelig at tacke hans kiere Herre Konge for all Kongelig Gunst oc Godhed / hans Naade haffde hannom betheet / Oc bad der hos at Gud vilde giffue hans Maiestet Naade oc Lycke til at traade i sit Rige/ oc met en Førstelig Aand styrcke oc opholde hannom/ saa hand kunde elske Gud oc giøre ret i alle sine Dage.

Der besøgte hannom mange andre aff Adelen her i Landit / met huilcke hand icke megit / aff stor skrøbelighed / gad talit / men met faa Ord tackede/ oc befalede dem Gud.

Der effter kom hannom i sinde hans daglige Tienere/ huilcke hand begierede oc vilde vel skulde lønis oc

affleggis/effter huer deris Tieniste. Gaff oc de Fattige til en euig Almysse oc Amindelse / nogle Lester Korn / som beløbe sig i Pendinge 600. Daler / aff hues rente hand vilde nogle Fattige oc Hussarme der omkring/ skulde Aarlige haffue hielp oc ophold/andre Christne som i god formue ere/ til it helligt Exempel oc efftersiun.

Der hand nu merckte ieg vaar kommen til Gaarden/ begerede hand ieg vilde komme paa Stuen til hannom. Oc der ieg spurde huor det vaar met hannom / suarede hand/ som Gud vil / oc begynte strax at klage offuer den store Suaghed oc Phantasie hand følde i sit Hoffuit/ huilckit fortog hannom huad hand viste aff Guds Ord / Oc sagde ydermere / Jeg haffuer altid bedit Gud om en salig tid aff denne Verden/ Men nu finder ieg i mig aff stor skrøbelighad / ingen fyrighed

hed til at bede / mit Hierte er kalt/ min Tro er skrøbelig/Gud ver mig Syndere Naadig.

Der til bleff suarit. Saa siger Gud hos Propheten: Fryct dig icke/ thi ieg frelste dig / du est min. Oc Gud til S. Pouel: Lad dig nøye met min Naade/ Thi min krafft er mectig i de skrøbelige. Oc Paulus om sig selff vdi en anden Skrifft: Icke ieg men Guds Naade som er i mig. Huilcke Skrifftet vidne at Gud vil giøre det meste oc det beste vdi oss/naar wi ickun bekiende huad oss fattis/ oc bede met den besætte Søns Fader: Ieg troer / kiere HErre/ hielp min Vantro. Thi det icke staar i nogens Villie eller løben / men i Guds forbarmelse. Derfor om vort Hierte fordømmer oss/ da er Gud større end vort Hierte/ oc kiender alle ting. Hid hør it merckeligt Ord en aff de gamle sagde: Tantum velis, & Deus præ-

Esai. 43.
2. Cor. 12.
1. Cor. 15.
Marc. 9.
Rom. 9.
1. Ioh. 3.
Basil.

occurret. Begynt ickun at løbe/ strax skal Gud møde dig. Saa verer trøstige oc tuiler icke/ Thi huor Menniskens formue slipper/ der begyndis Guds hielp/ som en lærd Jøde sagde en gong til sine Landmend.

Philo. Der det vaar talit sagde hand/ nu vel/ saa vil ieg der met vere fornøyet/ oc sige met den gamle Caspar Cruciger, som i min tid vaar Professor til Wittemberg: Min Gud ieg kalder paa dig i din Søns JEsu Christi Naffn/ oc kommer til dig met min Tro/ er den liden/ saa er den dog Tro.

Huor til bleff suarit: Gud forskød endnu aldrig en liden Tro/ saa fremt mand traaer effter at ville haffue en større. J vide huor venlig oc varlig vor Frelsere omgickis met sine graaffue oc vantro Discipler/ som met it brudit Egg andre til it Exempel/ at de skulle tro/ at
Esai. 42. Gud icke sønderbryder det knusede Rør/

Rør / oc ey vdslucker den rygendis Hør / som Propheten taler. Oc dog altid der hos bede: O HERRE forøg oss Troen. Saa bær oc Gud offuer met eder / oc hielper til at bryde igiennom all Phantasie oc Fristelse / oc siger i met Dauid: Jeg troer dog alligeuel / at ieg skal see HERRENS gode i de Leffuendis Land. Der met styrcker eders Siel / oc siger til hende: Bie effter HErren / ver trøstig oc vforfærdet / oc bie effter HErren. Effter denne samtale som skede met flere Ord aff Skrifften / befalede ieg hannom i Guds vold oc Velsignelse. Luc. 17. Psal. 27.

Skertorsdag Tienisten vaar vde hos oss i Aarhus / mod Middag / fick ieg it hastigt bud / at hand vaar siug til Døden / oc begierede ieg vilde komme til hannom. Der ieg kom / fant ieg hannom aldelis foruent til Døden / Oc effter ieg haff-

trøstit oc styrckit hannom aff Guds
Ord / sagde hand / Jeg vilde haffue
ladit mig berætte denne Dag / men
nu finder ieg mig alt for suag / saa
min sands feil mig / Derfor vil ieg
befale mig Gud / oc sige met Da-
uid : In te Domine speraui, non
Psal. 71. confundar in æternum, in iusticia
Math. 15. tua libera me. Iesu fili Dauid mise-
rere mei. Domine Iesu suscipe Spi-
Act. 7: ritum meum. Disse Ord talede
hand paa Latine / oc ere saa megit
sagt. HERRE / ieg forlader
mig paa dig / Lad mig aldrig bliff-
ue beskemmit. O JEsu du Da-
uids Søn forbarme dig offuer mig.
HERRE JEsu anamme min
Aand. Der til bleff suarit. Eff-
terdi kiere Jørgen / i icke finde eder
ved den sands oc styrcke / at i paa
denne tid / som i haffue set eder for /
kunde lade eder berette / saa er Gud
til freds met eder / oc tager Villien
for Verckit / Efftderdi i dog for for-
ledne

ledne Bededage brugte det Høyuerdige Sacramente som it vist Pant/ icke allene paa eders Synders Forladelse/ men ocsaa paa Legomens Opstandelse oc det euige Liff. Thi det er smuct en aff de gamle siger/ at HErrens Naduere er it vist vidnisbyrd om Legomens Opstandelse. Efftersdi det er wmueligt at vore Legome som ere deelactige vdi Guds hellige Legome oc Blod kunde bliffue i Døden/ men skulle opstaa igen/ oc euig leffue/ der som de ellers hensoffue i en sand Bedring/oc Guds fryct/ oc bliffue varactige ved Troen til enden / i den indplantelse oc delactighed de haffue i Christo / Huor om der oc læris denne Skertorsdag i vore Kircker. Iren.

Der det nu vaar ved Midafften samme dag begerede hand at staa op oc lade rede vnder sig/ huilckit oc strax skede / Oc der hand igen vaar kommen i Sengen/ begynte hand

at legge Maalit / racte dem alle sin
Haand hos Sengen vaare/ oc be-
falede dennom Gud / som vaare
hans bedrøffuede kiere Hustrue /
Frue Dorothe / hans kiere Søn
Holger Rosenkrantz / hans kiere
Suoger Oluff Bilde til Vallø /
hans kiere Suogerske Frue Anne
Hans Rostrups/ som megit nær oc
omhyggelige tiente hannom i hans
Siugdom / Doctor Iohannes Pa-
ludanus Medicus aff Wiborg/ Her
Pouel Simonssøn Sognepreſt til
Torssager/ oc ieg wuerdige.

Oc der hand nu haffde lagt
Maalit / oc begynte at arbeyde til
Døden/ bleff hannom intet andit
forholdit/ end de samme Ord hand
selff sidst haffde i Munde : JE-
su du Dauids Søn forbarme dig
offuer mig. HERRE JEsu
anamme min Aand / Jeg kom-
mer til dig / forlad icke mig. Ved
disse Ord saa mand hans Læbe
røris/

røris/ lige som hand vilde samtycke det sagt bleff. Saa laa hand denne Langfredag Nat stille hen oc drog indtil om Morgenen ved 7. slet/ da opgaff hand sin Aand / saa hand haffuer stridet en god Strid / fuldendt sit Løb/ beholt Troen oc en god Samuittighed / oc nu vandrer for HERREN i de Leffuendis Land / som er vort rette Hiemmerige oc GUds Hus/ i huilckit wi skulle bliffue altid oc euindelig/ der som wi leffue oc dø i HERren / Huor til hielpe oss den hellige Trefoldighed/ 2.Tim.4. Psal. 116. Psal. 23.

Fader Søn oc Hellig Aand
allis vor Gud i Euighed
A M E N.

*

Prentet i Kiøbenhaffn/
Aff Matz Vingaard.
Anno Domini

M. D. XCVII.

Paa Henrich Waldkirchs Borgeris oc Bogeførers Bekaastning/
Oc findis hos hannom
til kiøbs.

*

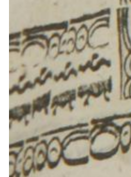

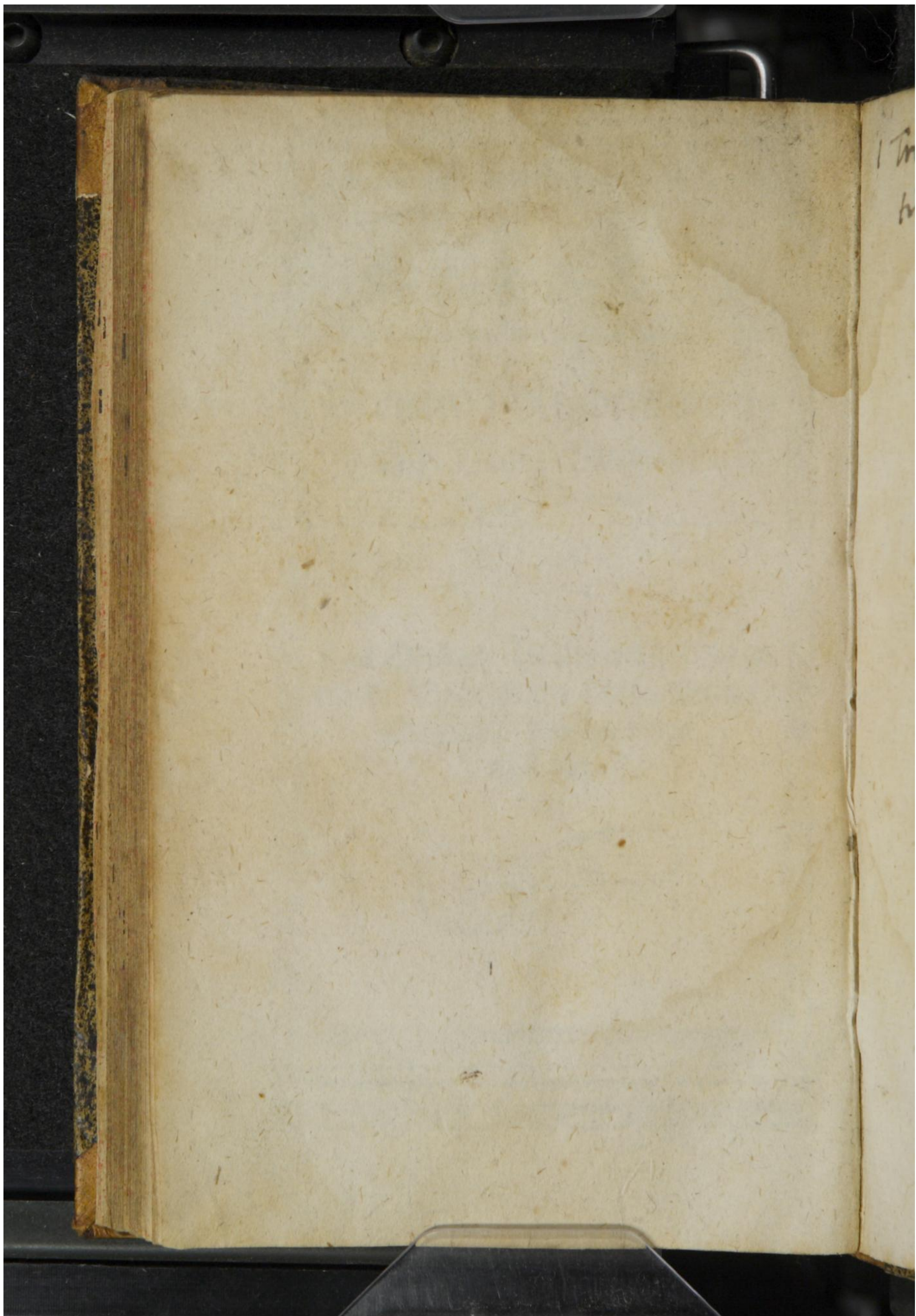

benhaffn/
Wingaard.

XCVII.

kirchs Borge-
Bekaastning/
annom

materia concionis 3

1 Triplex mors. 1 peccati, cum s[unt] in
criminibus. 2 corporis. 3 aeterna